Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 86. — ŠTEV. 86. | NEW YORK, THURSDAY, APRIL 13, 1933. — ČETRTEK, 13. APRILA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI

OBTOŽENI ANGLEŽ PRIZNAL SVOJO KRIVDO

PRI OBRAVNAVI V MOSKVI JE MACDONALD PRIZNAL, DA JE ZAVAJAL RUSE K SABOTAŽI

Štirje njegovi tovariši še vedno taje vsako krivdo. Izjava obtoženega inžinirja je strahovito presenetila angleškega poslanika. — Angleži pravijo, da je priznal pod pritiskom. — Sedem obtoženih Rusov je istotako priznalo. — Državo zastopa Andrej Višinski.

MOSKVA, Sovjetska Unija, 12. aprila. — Danes se je začel tukaj proces proti petim angleškim inžinirjem, uslužbencem ruske podružnice angleške Metropolitan Vickers Co. Obtoženi so sabotaže, podkupovanja in špijonaže.

Kot prva priča za državo je nastopil Rus P. A. Gusjev, ravnatelj ruske elektrarne "Zlatoust".

Rekel je, da ga je skušal ruski inžinir McDonald odkupiti ter da ga je navajal k špijonaži in sabotaži.

Inžinir Wm. H. MacDonald je izjavil, da je bilo res tako.

Ostali angleški obtoženci — Allen Monkhouse, Charles Nordell, L. C. Thornton, A. V. Gregory in John Cushey — pa odločno poudarjajo svojo nedožnost.

Sedem soobtoženih ruskih uslužbencev Metrolitan Vickers Company — med njimi tudi neka ženska — je istotako priznalo krivdo.

Državni pravdnik Andrej Višinski je pozval kot prvo pričo Gusjeva. Izjavil je, da je bil svoječasno častnik v beli armadi admirala Kolčaka, kar je pa pozneje obžaloval.

Inžinir MacDonald mu je dal tritisoč rubljev z naročilom naj pokvari stroje v elektrarni, da municijske tovarne, ki so v zvezi ž njo, ne bi mogle obratovati.

Ko je bilo zaslišavanje Gusjeva končano, je vprašal Višinski MacDonalda, če je Gusjev resnico govoril.

MacDonald je izjavil: — Da, dal sem mu denar, ki sem ga dobil od Thorntona.

Med Angleži, ki so bili navzoči v dvorani, je zavladalo veliko presenečenje in velika potrtost.

Takoj nato je bil zaslišan Thornton. Priznal je, da je dal MacDonaldu tisoč petsto rubljev, da pa ni vedel, čemu mu bodo. Baje ni niti malo slutil, da namerava MacDonald koga podkupiti ali ga zavesti k sabotaži.

Obravnava se vrši v takozvani "oktoberski dvorani", kjer je običajno zbirališče ruskih strokovnih zvez.

V dvorani in pred poslopjem je vsepolno ruskih vojakov z nasajenimi bajoneti.

Vstop je dobilo kakih petsto gledalcev, toda sleherni je moral imeti posebno dovoljenje.

Pri rdeče pregrnjeni mizi so sedeli trije sodniki.

MacDonalda sta privedla v dvorano dva vojaka. MacDonald je visokorasel mož, star kakih osemindvajset let. Pri vstopu v dvorano je bil smrtnobled ter ni izpregovoril s svojimi soobtoženci nobene besede.

Med gledalci je bil tudi angleški poslanik Wm. Strang ter več konzularnih in poslaniških uradnikov, ki so pozneje izjavili, da so ruske oblasti najbrž izsilile iz MacDonalda priznanje.

Takoj v pričetku je bila prečitana obtožnica, ki je vsebuje dvajset tisoč besed.

V dvorani je bilo devet zagovornikov. Štirje bodo zagovarjali obtožene Ruse, dočim imajo obtoženi Angleži pet zagovornikov na razpolago.

Zelo zanimiv je tisti del obtožnice, v katerem je rečeno, da je neki Richards, ki je baje načelnik izvoznega oddelka Metropolitan Vickers Company, večkrat prihajal v Rusijo ter dobival od Thorntona in Cushneya podatke, kako špijonaža in sabotaža napreduje.

Richardsu se ve, da je bil kot angleški pionirski stotnik navzoč pri zasedbi Arhangelska ter je pri tem vodil vojaško špijonažo.

Za Richardsove obiske je izvedela ruska vlada od Rusinje Kutozove, ki bo nastopila kot glavna priča državnega pravdništva.

Spor zaradi mandžurske železnice

ČIKAŠKE ŠOLE BODO ZAPRTE

Mesto je dolžno učiteljem 28 milijonov dolarjev. — Komisar za šole priporoča, da se šole takoj zapro.

Chicago, Ill., 12. aprila. — Ker mesto ne more plačati učiteljem zaostale plače v znesku $28,000,000, je postal položaj tako kritičen, da bo mesto primorano zapreti vse šole drugega največjega mesta v Združenih državah.

Šolski komisar H. Wallace Caldwell je izjavil, da bo priporočal šolskemu odboru, da odredi, da se šole takoj zapro.

Caldwell se je odločil do tega koraka vsled stavke učiteljev, stavke šolarjev, protestnih parad in raznih izgredov.

Caldwell je rekel, da bo njegov predlog najbrže sprejet. Rekel je:

"Čutim, da se učiteljem dela krivica. Mestni uslužbenci so bili plačani, učitelji pa niso prejeli svojih plač. Mislim, da ni bilo pravično, da je mesto izdalo na miljone dolarjev za brezposelne, medtem ko učitelji, ki se nahajajo v ravno tako žalostnem položaju, niso dobili ničesar.

"Edina rešitev iz tega položaja je, da se šole zapro, da bo vsakdo vedel, v kako žalostnem stanju se nahaja Chicago."

Šolski nadzornik William J. Bogan se nahaja v Washingtonu in skuša dobiti od vlade pomoč. Prejšnje slične prošnje so bile brez uspeha.

Da zahtevajo tudi učitelji, da se šole zapro, je razvidno iz tega, ker je 2000 učiteljev demonstriralo pred uradom predsednika šolskega odbora Orville J. Taylor. Skoro ves dan ga nadgledujejo neplačani učitelji, tako da je slednjič ves obupan vprašal:

"Ali hočete, da zapremo šole?"

"Da," so mu odgovorili vsi učitelji.

V pondeljek so učitelji prišli k županu Franku J. Corr. Nato so korakali okoli mestne hiše z zastavami z napisi, ki zahtevajo plačo.

Vrata Taylorjevega urada so učitelji razbili in zahtevali, da odstopi kot predsednik šolskega odbora.

Mestni uradniki zatrjujejo, da učitelji niso prejeli plače zaradi smrti župana Čermaka, ki je šel v Florido, da izposluje pri predsedniku Rooseveltu zvezno pomoč. Zato so mnenja, da bi učitelji dobili že saj del svoje plače, ako bi bil župan Čermak še živ.

HINDENBURG — BIRMANSKI BOTER

Potsdam, Nemčija, 12. aprila. — Danes je bil birman prine Karl Joseph, edini sin pokojnega princa Joahima. Predsednik von Hindenburg mu je bil za botra.

Po birmi je pozval dvorni kaplan Bruno Doehring princa, naj ostane vzest tradicijam hohenzollernske hiše.

Vesele velikonočne praznike želi vsem prijateljem "Glasa Naroda" in vsem rojakom po Ameriki

UREDNIŠTVO.

NEMŠKI KONZUL JE ODSTOPIL

Konzul dr. Schwarz ni bil Hitlerjev pristaš. — Na poziv nemške vlade je odstopil. — Nastanil se bo v New Yorku.

Nemški generalni konzul v New Yorku dr. Paul Schwarz, ki je odločen nasprotnik Hitlerja, je v Berlin sporočil svoj odstop, ker ga je nazijska vlada pozvala, da odstopi.

Dr. Schwarz, ki je bil ljubezniv družabnik, je opravljal službo nemškega generalnega konzula štiri leta.

"Ko je prišla Hitlerjeva stranka do vlade, je bilo samo še vprašanje časa, da pride čas, ko se bodo moja načela in ideali, za katere sem stal in se boril vse svoje življenje, zadeli v zagriženo politiko novega reda," je rekel dr. Schwarz.

"To je sedaj že šesta revolucija te ali one vrste, da sem bil v njej. Na hitre izpremembe sem že navajen."

Dr. Schwarz je dosegel doktorsko čast iz narodnega gospodarstva in modroslovja na lipskem vseučilišču. Nastanil se bo v New Yorku v svojem poklicu. Rekel je, da bo mogoče zopet stopil v konzularno službo, ako se izpremeni nemška politika, toda misli, da bo Hitler dolgo časa ostal na krmilu vlade.

Dr. Schwarz, ki ni Žid, je že dvajset let v politični službi in je zavzemal odgovorna mesta v zunanjem uradu v Berlinu.

VLADE IZBIRAJO ZASTOPNIKE

Rim, Italija, 12. aprila. — Finančni minister Guido Jung bo zastopal Italijo pri gospodarski razpravi. Naročil svojemu poslaniku v Washingtonu. Ministrski predsednik je naročil svojemu poslaniku uv Washingtonu, da naj izrazi njegovo obžalovanje, da zaradi nujnih poslov v Rimu ne more priti v Washington.

Tokio, Japonska, 12. aprila. — Mehiški zastopnik na konferenci v Washingtonu ne bo imenovan prej, dokler se ne vrne s počitnic predsednik Abelardo Rodriguez, ki se nahaja v zapadni Mehiki.

Mačke z različnimi repi.

Hagerstown, Md., 12. aprila. — Walter Gineyeva mačka je vrgla tri mačice. Ena ima dolg rep, ena ga ima samo pol, ena pa sploh nikakega repa.

DVOBOJ NA FARMI

Farmer je bil ustreljen v srce, njegovega tovariša so pa aretirali pod obtožbo umora.—Spor zaradi ženske.

Lagro, Ind., 12. aprila. — Dva farmerja, stoječ deset čevljev drug od drugega, sta se ob mesečnem svitu dvobojevala za posest ženske.

Walter Ridenour, star 52 let, je bil ustreljen v srce in je poškodbam podlegel.

Loren Miller, star 37 let, ki je veteran iz svetovne vojne, se je izognil krogli svojega nasprotnika, toda odpeljan je bil v zapor pod obdolžbo umora.

Ko je prišel šerif Harve Shoemaker na vrt, je še mogel duhati vonj smodnika, ki se je mešal z vonjem jabolčnega cvetja.

Na tleh je ležal Ridenour mrtev kot žrtev prepovedanega občevanja z mlado ženo svojega soseda. Poleg trupla sta stali Mrs. Miller, stara 35 let in žena moža, ki je ustreli Ridenourja in njena mati Mrs. Erma Denton, stara 62 let.

Poleg trupla je ležala deska, na katero sta si Ridenour in Millerjeva žena napisovala svoja srčna čutila.

Millerja je našel šerif v hiši. Miller je takoj priznal, da je pazil na svojo ženo in je tudi videl, ko je nekaj napisala na desko. Takoj se je na to skril za drevo in čakal, da pride Ridenour. In res je kmalu prišel in prebral sporočilo.

"Ko je prišel, sem stopil naprej," je rekel Miller, "ter sem ga poklical na zagovor. Mesto odgovora pa je z revolverjem ustrelil na mene. Nato sem ustrelil tudi jaz. On je zgrešil, jaz pa sem zadel."

MRS. JUDD JE ZBLAZNELA

Florence, Ariz., 12. aprila.—Porotniki bodo morali odločiti, ako je morilka Winnie Ruth Judd, ki je bila obsojena na smrt na vešalih, postala blazna, odkar je bila prepeljana v državno kaznilnico. Warden A. G. Walker je sporočil, da je napravil potrebne korake, da mora porota odločiti o tem vprašanju.

Ako porotniki potrdijo, da je postala blazna, ne bo 21. aprila obešena zaradi umora svoje bivše prijateljice Agnes Anna Leroi, temveč bo poslana v državno bolnišnico za blazne.

Warden Walker je postavil močno stražo okoli njene celice, ker je z vsakim dnem bolj nervozna, ko se bliža dan njene smrti.

Warden je rekel, da bo sporočil okrajnemu pravdniku Will C. Trumen svoje mnenje, da je Mrs. Judd zblaznela. Državna postava v takem slučaju zahteva, da državni pravdnik vloži na najvišje sodišče prošnjo, da postavi poroto, ki ima nalogo, da odloči o duševnem stanju obsojenke.

MAROČANI POBEGNILI V NEMČIJO

Pirmasens, Francija, 11. aprila. — Več Maročanov, ki so služili pri 23. alžirskem strelnem polku, je dezertiralo na nemško ozemlje. Nemške oblasti so jih poslale nazaj.

NOVA MANDŽURSKA DRŽAVA JE POSLALA RUSIJI ULTIMATUM

ČANGČUN, Mandžurija, 12. aprila. — Kriza med Rusijo in Mančukuo zaradi skupnega obratovanja kitajske vzhodne železnice se je poostrila, ko so mančukuo zastopniki sovjetski vladi izročili ultimatum, v katerem zahtevajo vrnitev zaplenjenih železniških voz v teku enega meseca.

Mančukuo država je zahtevala vrnitev voz, ko je postal položaj tako resen, da bi bilo skoro treba vstaviti potniške in poštne vlake v Mandžuriji.

Ultimatum zahteva, da Rusija vrne 83 lokomotiv, 190 potniških voz in 3200 tovornih voz, katere so sovjetski železniški uradniki odpeljali in jih niso hotali postaviti v promet na mandžurski železnici.

Na odredbo japonskih oblasti je kitajska vzhodna železnica odpovedala zvezo s transsibirsko železnico pri Mančuli, ki ima edino zvezo preko Sibirije z Moskvo in ostalo Evropo. Vojaki so odpregli vozove in jih odpeljali z glavne proge. Na isti način je bil oviran železniški promet v Pograničnaji.

Mančukuo ultimatum je zelo odločen in opravičuje svoj nastop s tem, da Rusija ne bo več zaplenjevala železniškega materijala.

Železniški osebni promet po severni sibirski železnici med Moskvo in Vladivostokom je reden. Samo tovorni promet je oviran. Ta železnica vozi severno od mandžurske meje in teče po sovjetskem ozemlju. Toda ta proga je mnogo daljša kot pa kitajska vzhodna železnica od Mančuli preko Harbina v Vladivostok.

London, Anglija, 12. aprila. — Poročila iz Mandžurije pravijo, da se odnošaji med Rusijo in Japonsko naglo bližajo krizi.

Neko poročilo iz Harbina pravi, da je japonski uradni list "Harbin Times" javno obdolžil sovjete, da se pripravljajo na vojno proti Japonski in za vzrok bodo sovjeti postavili trditev, da je kitajska južna železnica sovjetska last in sovjetsko ozemlje.

Blizu kitajske južne železnice se zbirajo močne mančukuo čete in japonska vojska se pomika iz Tsitsiharja proti zapadu.

"Daily Telegraph" pravi, da rusko-kitajski spor povzroča v diplomatičnih krogih velike skrbi, ker se boje, da se bo na daljnem Iztoku pričela velika borba, ako se spor takoj ne poravna. Japonci bodo takoj ob pričetku sovražnosti zasedli Vladivostok.

KITAJCI NISO KOS JAPONCEM

Washingtonski diplomati so mnenja, da mora biti spor v kratkem poravnan. — Kitajci spoznavajo, da se ne morejo boriti proti Japoncem.

Washington, D. C., 12. aprila. — Vsa znamenja kažejo, da se že bliža poravnava v kitajsko-japonskem sporu glede Mandžurije.

Iz zaupnih japonskih, kitajskih in nevtralnih virov se poroča:

Prvič: kitajske oblasti se zavedajo, da se sama Kitajska nikakor ne more bojevati proti moderni japonski vojski.

Drugič: Ne glede na to, karkoli ukrenejo Liga narodov in ž njo zvezane države, Kitajci vedo, da ne morejo pričakovati nikake vojaške pomoči niti od Lige, niit od kake države.

Tretjič: Rusija je edina država, od katere bi bilo mogoče pričakovati, da bi pomagala Kitajski, toda je odločna v tem, da se za nobeno ceno noče zaplesti v vojno z Japonsko, razun če bi Japonska vpadla v Sibirijo.

Četrtič: osvojitev Mandžurije in Džehola je fait accompli (dovršeno dejstvo) in proti temu Kitajska brez pomoči kake druge države ne more napraviti ničesar.

Petič: vrhovni poveljnik kitajske vojske general Čjang Kaj-šek se popolnoma zaveda tega položaja in ker ima še domače spore, si zelo želi, da bi sklenil kak sporazum z Japonsko.

Na ta način bo najbrže poravnan spor v teku enega ali dveh let. Prvi korak do poravnave je bil že storjen.

VSE ŽIVLJENJE JE PIL PIVO

Kendall, Wis., 12. aprila. — James Sheeran, ki je bil pred več kot sto leti rojen blizu Shannona na Irskem, je umrl. Pred smrtjo ste se mu še izpolnili dve njegovi želji.

Sheeran, ki je prišel v Ameriko okoli leta 1850, je želel živeti sto let in doživeti, da se zopet vrne dobro pivo.

In oboje je dočakal. 17. marca, na dan sv. Patricka, je bil star 100 let. Ko je bilo pred enim tednom zopet dovoljeno piti dobro pivo, se mu je izpolnila njegova druga želja. In bil je zadovoljen.

V pondeljek ponoči ga je njegova hči našla mrtvega v postelji.

DANIELS MOČNO ZASTRAŽEN

Mexico City, Mehika, 12. aprila. — Ko bo dospel sem novi ameriški poslanik za Mehiko, Josephus Daniels, ga bo stražilo šest detektivov. Iz raznih virov se je izvedelo, da nameravajo radikalci vprizoriti proti njemu demonstracijo.

Vesele velikonočne praznike vošči vsem naročnikom, čitateljem in prijateljem

FRANK SAKSER

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York. N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

FRANCOSKA PROPAGANDA

Neki Anglež se je zelo začudil dejstvu, da so nekateri komedijanti bolje plačani nega kabinetni ministri.

Po njegovem mnenju bi kaj takega ne smelo biti.

Toda nekdo mu je odgovoril, da je stvar popolnoma v redu, češ, da so nekateri komedijanti bolj smešni nego so kabinetni ministri.

Toda noben komedijant ne more biti bolj smešen kot je francoski minister za zunanje zadeve, Paul Boncour, ki je pred kratkim objavil program, kako naj se razširi francosko propagando po Združenih državah.

Pogram je izredno dolg in podroben ter obsega skoro dvesto tiskanih strani.

— Ameriški narod, — pravi Paul Boncour, — se noče sam informirati. To delo mu je odveč. Vsledtega mu moramo mi predložti nekaj povsem navadnih resnic.

Paul Boncour namerava v to svrho vpreči časopisje in kinematografe, predavatelje in diplomate ter sploh vse, kar ima količkaj izgleda, da bo propagando pospešilo.

Po njegovem mnenju so zastopniki Francije v inozemstvu stari in izžeti gospodje, katerih nihče ne smatra za resne.

V bodoče bodo odhajali v inozemstvo samo lepi in mladi francoski diplomati, ki se bodo morali s svojo zunanjostjo slehernemu priljubiti.

In nadalje pravi Paul-Boncour.

— Kako bi mogli zahtevati od Amerikancev, da bi poznali francosko zgodovino, ker niti svoje zgodovine ne poznajo?

V tem se francoski zunanji minister moti. Amerikanci precej dobro poznajo svojo zgodovino in tudi francosko.

O sedanjih zastopnikih francoskega naroda imajo pa posebno mnenje, ki ga ne bodo mogla predrugačiti niti predavanja, niti kinematografske slike, niti čedni francoski diplomati.

Francoska poslanska zbornica je dovolila za francosko propagando v Ameriki triintrideset milijonov frankov.

To je precejšnja vsota. Odkod je vendar vzela Francija ta denar? Tista Francija, ki dne 15. decembra lanskega leta ni imela niti dvajset milijonov, da bi zadostila svojim obveznostim napram Združenim državam.

Ako bi Francija tedaj točno plačala, bi imela Amerika o nji vse drugačno mnenje kot ga ima danes.

Vse boljše in bolj pošteno mnenje.

In za propagando bi ne bilo treba plačati triintrideset milijonov dolarjev.

LJUDJE V ŠPILJAH

V poljskem sejmu so čitali pred kratkim interpelacijo, ki razkriva, da živi v Lipskem kakšnih 40 družin v špiljah, ki ne nudijo prebivalcem niti najpotrebnejše zaščite. Položaj nesrečnikov so spoznali šele letos pozimi, ko je zmrznila neka družina, broječa štiri osebe. Mesto Lipna izdaja ogromne vsote za drage stavbe, za stanovanjske hiše, ki naj bi nudile zatočišče najbednejšim, pa ne žrtvuje niti novčiča.

—— VABILO NA IGRO IN VESELICO ——

SLOVENSKI DOM, Inc., LITTLE FALLS, N. Y.
priredi dobro znano igro

"TRIJE VAŠKI SVETNIKI"

NA DAN 22. APRILA 1933
(Točno ob 8. uri zvečer.)

PO IGRI ZABAVA IN PLES
—— Igra Slovenska Godba ——

Vstopnina za odrasle 40 centov; za otroke do 12. leta pa 20 centov.

Uljudno se vabi vse Slovence od tukaj in iz bližnih okolic da nas posetite na ta večer, žal ne bode nikomur. — Za obilo zabave bode preskrbljeno. *NA SVIDENJE!* *Frank Masle.*

Dopisi.

Selo-Moste pri Ljubljani

Mestna hranilnica ljubljanska, ena najmočnejših denarnih trdnjav v Jugoslaviji, otvorila je svojo podružnico v prostorih prejšne Zadružne banke. Upravitelj podružnice je Ivan Hiter, ki ima mnogo skušenj v ameriških denarnih zadevah. Podružnica se nahaja na Miklošičevi cesti blizo kolodvora, kjer bodo dobivali iz Amerike se vrnivši rojaki lahko brezplačno različne nasvete, ki bi jih potrebovali in bodo tudi lahko izmenjavali svoje čeke in dolarje po najugodnejšem tečaju.

*

Slovensko-ameriški pisatelj Alojzij Adamič se je vrnil s svojo soprogo dne 29. marca s parnikom Saturnia, Cosulich Line, Trieste, v Ameriko. Bival je v Jugoslaviji 11 mesecev in se posebno zanimal za naše južne kraje. Tukajšnji literati so prišli glede njegovih literarnih zmožnosti v precejšna protislovja. Kolikor je meni znano, je temu gospodu ime Alojzij, medtem ko pišejo Američani njegovo ime "Louis," kar je pa po naše Ludvik. Ne vem, ali se sam tako imenuje, ali pa Američani ne poznajo razlike v imenu. Ker ga samo po imenu poznam, nisem prišel tukaj žnjim v stik, vem pa, da ni posetil Mr. Sakserja v Št. Vidu; vzrok temu menda ve dobro Mr. Ausenik.

*

Prišel je zopet čas izletov v staro domovino. Pri današnjih slabih časih si bo zamogel le malokdo privoščiti ta luksus, vendar jih pa bo le nekaj, ki so toliko petični in katere bo vleklo hrepenenje, da vidijo svoj rojstni kraj. Ker so cene prekooceanskih voženj precej znižane bodo tisti, ki pridejo v domovino še novce prištedili, ker tukaj vendar ceneje živijo, kakor pa v Ameriki, ako so brez dela. Potniški oddelek "Glasa Naroda" (Frank Sakser ml. in stari steber Glas Naroda Mr. L. Benedik) bo gotovo radevolje postregel potnikom na podlagi svojih skušenj s potrebnimi nasveti in jim preskrbel vse, kar bi potrebovali za ugodno potovanje.

*

Dne 25. februarja je po dolgi mučni bolezni umrl v Šemiču upravitelj šole Ivan Rigler, svak blagopokojnega Rev. A. Blaznika, in gdčne Erne in Minke Blaznik, ki sta v slovenskih krogih v New Yorku dobro znani. Bolezen si je nakopal v ruskem ujetništvu. Bil je v ujetniškem taborišču v Sibiriji. Storil je mnogo za ljudsko prosveto v Belokrajini, posebno pa za Sokolsko društvo v Semiču in za gasilsko društvo, kateremu je bil podnačelnik. Bil je moj osebni prijatelj in vselej sem razveselil izvrstnega družabnika, kadar sem bil na obisku pri prijatelju Ogulinu na njegovem gradiču na Vrtači, ali pa kadar sva se v Ljubljani sešla. Pokopan je bil pri sv. Križu v Ljubljani, kamor je bil pripeljan iz Šemiča. Vkljub izvanredno slabem vremenu spremilo ga je na pokopališče poleg vdove in g. in ge. Prelogove mnogo občinstva, delegacija semiškega učiteljstva in mnogo stanovskih tovarišev, ki so mu zapeli na kolodvoru in pri viaduktu na Šmartinski cesti turobne nagrobnice. Poslovil sem se od dobrega prijatelja tudi jaz. Slava njegovemu spominu, gospodičnam Erni in Minki pa moje sožalje!

V Novemmestu je umrl trgovec Picek, ki ga je zadela kap, in hotelir Koklič, Kriegskamerad našega prijatelja Mr. Zelenca, Waukegan, Ill. Čudno naključje je, da je prejel sin umrlega dr. Koklič, ko se je vrnil od pogreba, iz Zagreba brzojavko, da se mu je rodil sinček.

*

Kakor sem že enkrat poročal, imamo tukaj društvo "Treznost," vršijo se predavanja o alkoholizmu, prohibiciji, itd. Posebnega pomena cela akcija nima, nekateri gospodje, ki govore in razmotrivajo o obstinentskem vprašanju, so se mogoče ravno pred desetimi minutami poslovili od svojih prijateljev, s katerimi so privoščili precejšno mero. Da, da, teorija in praksa.

Kakor posnamem iz časopisov, se pri vas obetajo boljši časi ne samo v gospodarskem oziru, ampak tudi glede pijače. Časi "free luncha" in pint pive za 10 centov se pač ne bodo nikdar več vrnili in pijača delavca (pivo), ki v poletnem času cel dan gara na pripekajočem solncu, bo gotovo trikrat bolj draga, kakor v prejšnih časih. Kapital maže delavcem z lepimi obljubami med okoli ust, drži obljube kakih 6 mesecev in potem se začne zopet stara pesmica, da se delavce ali odpušča, ali pa plače znižajo. Ni čuda tedaj, ako pričnejo delavci škiliti v Rusijo, kjer pa delajo nekateri mogotci z delavci take lumparije, kakor drugod.

Tukaj imamo mnogo brezposelnih, mnogo pa tudi delomržnežev. Vlada, banovine, občine in dobrodelna društva si prizadevajo omiliti bedo kolikor je mogoče. Brezposelni dobivajo denarne podpore ali pa podpore v živilih. V mnogih slučajih se pa taka podporna akcija tudi zlorablja. Tako je v občini Moste dobivala neka žena 3 mesece mleko za svojega otroka, a otrok je bil že dva mesca v grobu. Nek brezposelni je dobil 20 kilogramov moke. Ponujal jo je tako dolgo, da jo je prodal, izkupiček pa seveda pustil v dalmatinski kleti. Občine delijo, kakor že zgoraj rečeno, tudi denarne podpore. Župan je šel malo pogledat po dalmatinskih vinotočih in našel več obdarovanih že precej okajenih.

*

Mnogo ljudi si stavi vprašanje, kaj je vzrok svetovne krize. Nizke mezde in visoke carine. Vsaka država se ščiti z visoko carino. Tako so sedaj Nemci vpeljali visoko carino na jugoslovenska jajca, Italijani na vole in bike, češ da imajo doma dovolj bikov, Avstrijci na prešiče, itd. V Ženevi se kujejo različni ukrepi za svetovni mir in razoroževanje, gospodje okrog zelenih miz pa pijejo šampanca, stanujejo v razkošnih palačah, a če si ogledamo njih delo je enako: 0. 0 . 0. Japonci izkoriščajo situacijo in delajo red na Kitajskem, a prihod 100 ameriških vojnih brodov in oklopnic jih bo menda le nekoliko iztreznil. Narodi še sedaj bolujejo na posledicah svetovne vojne, ki je prinesla toliko zla celemu svetu. Mussolini izziva Jugoslovane, Hitler Francoze, itd. Obeta se vojna s plinom, v kateri bomo tudi civilisti dobili svoj del, prebivalstvo mest bo popolnoma pokončano, take in enake reči se nam obetajo. Nobena jed se pa tako vroča ne uživa, kakor je kuhana, manjka namreč vsem evropskim državam denarja in Amerika pač ni več tako neumna, da bi ga posojevala, ker ima pač slabe skušnje z vojnimi posojili, ki jih teško izterjuje. Ne zamerite, da sem zašel malo v politiko.

*

Bližajo se Velikonočni prazniki. Želim vsem rojakom po Ameriki Veselo Alelujo!

Mogoče da bo letos malo manj potic in drugih žegnanih dobrin, a upajmo na boljše čase.

Pozdrav!

Joža.

New York, N. Y.

Župnija Sv. Cirila, 62 St. Mark's Place. — Spored cerkvenih opravil za Veliki teden je sledeči: V četrtek, petek in soboto zjutraj ob 7. uri, zvečer vsakokrat ob 8. uri. K Vstajenju na Veliko soboto pripeljite svojo deco pravočasno v cerkveno dvorano, kjer jih napravite za procesijo; prostor za deco je pred oltarjem. Blagoslavljanje velikonočnih jedil na Veliko soboto popoldne bode ob 2. uri pri Mr. John Lenarčiču, 325 East 24. cesta; ob 3. uri pri Mr. Matija Rehberger, 340 East 85. cesta (pripomnim, da sem pravi naslov dobil prepozno in sem v druge liste objavil napačni naslov); ob 4. uri v Slovenskem domu v Brooklynu, 253 Irving Avenue; ob 5. uri pri Mr. Al. Češarku, 46 Halleck Avenue, Brooklyn; ob 6. uri (in po Vstajenju) v cerkvi na Osmi cesti v New Yorku. Na velikonočno nedeljo je po drugi sv. maši (ob 10. uri) blagoslov z Najsvetejšim; popoldanske službe božje ni. — Zvedel sem (hvala Bogu, pravočasno), da v nedeljo zvečer ob sklepu misijona pri darovanju okoli oltarja mnogi niso zapazili, kje je peharček, kamor se mečejo darovi za cerkev, pa so bili vsled tega zelo žalostni. To se je zgodilo po moji raztresenosti, zato rad popravljam. Ni vredno si vsled tega to malenkost k srcu jemati. Vrzite kar o Veliki noči dvojen prispevek. Gre itak v eden in isti "žakelj" — za Vašo (ne mojo!) cerkev. — Običajno sem večini faranov praznike pismeno voščil. Ker pa sem bil sedaj precej obložen z drugimi opravili, pa opravim to prijetno dolžnost kar potom cenjenega lista ter voščim vsem in vsakemu prav veselo Alelujo.

Rev. Hijacint Podgoršek,
župnik.

New York, N. Y.

Pomlad je prišla v deželo, ali naša srca so težka in žalostna pri misli na zgubo nadvse priljubljene Marije Boštjančič, rojene Černetič iz 407 West 18th St., New York, N. Y. Pokojnica je izdihnila svojo blago dušo v Polyclinic bolnišnici v petek 8. t. m. po operaciji, in sicer na vnetju trebušne mrene, v naročju svojega moža Ivana.

Žalost je bila temvečja pri dejstvu, da je minulo ravno leto ko je v isti bolnišnici umrla njena sestra Frana Černetič poročena Barbiš. Pokojna Marija je bila v ponedeljek pokopana na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu, v grob svoje sestre Frane. Neizmerna žalost in jok prisotnih je pokazal kako težka je bila ločitev vseh prisotnih od pokojne Marije, ki je teden dni pred smrtjo še veselo gospodinila v svojem domu, in katere gostoljubnost je bila znana in hvaljena povsod kjer se je govorilo o njej. Venci rož leže na grobu in pričajo o naši ljubezni do pokojnice. . . . Naše solze ne prešteje nikdo. . . . Počivaj v miru v amerikanski zemlji!

Naj še omenim sam pogreb. Pokojnica je ležala v svojem domu vsa obdana od zelenja. Pogled nanjo je bil kot na spavajočo. . . . Od ranega jutra pozno v noč so se vrstile ljudske množice h kropljenju, k razstanku, k zadnjemu pozdravu. To ni bilo kropljenje, ne, bil je jok, da je umrla "naša" Marija, še tako mlada in živahna in dobra. . . . Čulo se je vsa naša narečja, največ pa Istrani in Notranjci. Pogrebonosci, krepki Primorci, prenesli so truplo na avtomobilski voz, potem še enkrat obhod okoli hiše pokojnice, in nato k tihi sv. maši v slovensko cerkev sv. Cirila na 8. cesti. Blagoslovil je truplo častiti g. župnik Hijacint Podgoršek.

Pokojna Marija Boštjančič je bila rojena v vasi Knežak na Pivki, hčerka mizarskega mojstra Antona Černetič in Marije Slavec.

Vsem prizadetim moje sožalje.

Poročevalec.

Brooklyn, N. Y.

Pevsko in dramatično društvo "Domovina" je angažirano od radio postaje WINS, da poje slovenske velikonočne pesmi na omenjeni postaji na Veliko soboto, dne **15. aprila ob sedmi uri zvečer.** Iskreno čestitamo cenjenemu društvu "Domovina", da tako napreduje od leta do leta. Dokaz za to je, da se že tako znana in dobra postaja zanima za njihov program. Značilno je tudi, da jim je dala radio postaja tako dobro uro na razpolago. Slovenci, bodimo ponosni na pevce "Domovine" (WINS — 1180K 254M.).

Poročevalec.

Homer City, Pa.

Z žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem vest, da je strašna nesreča dohitela Franka Gorichan in Mary Gorichan. Dne 1. aprila, ko sta bila v Homer City sta se vračala domov in sta morala čez železniško progo, katera je odaljena od njih doma kakih 1000 jardov. Tam jih je dohtela lokomotiva ter popolnoma uničila auto, in ju tako poškodovala, da je sobrat Frank Gorichan že na potu v bolnišnico izdihnil svojo dušo, sosestra Mary Gorichan pa 2 uri pozneje. Pogreb se je vršil v torek 4. aprila ob pol enajsti uri iz hiše žalosti v cerkev Sv. Alojzija v Luzerne Mines, Pa. Sveto mašo je daroval slovenski župnik fare Sv. Terezije v Johnstown, Pa. Po sv. maši smo ju pa spremili na katoliško pokopališče Sv. Bernarda v Indiana, Pa. Pokojna zapušča 2 nedorasli hčeri, Mary, stara 13 let, Frances pa 10 let. Pokojna sta bila člana društva sv. Frančiška št. 122 JSKJednote in društva Marija Pomagaj št. 188 KSKJednote. Rojena sta bila na Štajerskem. Fr. Gorichan je bil rojen dne 2. aprila 1884, Mary Gorichan pa 7. sept. 1893. Prav lepa hvala članom in članicam, kakor tudi celi naselbini za tako veliko udeležbo pri pogrebu. Tebi ljubljeni sobrat in sosestra želim večni mir in pokoj v tuji zemlji, tam nad zvezdami pa večno veselje in zveličanje. — Zato sta si že skrbela na tem svetu.

Frank Farenchak.

Andover, Me.

Prosim uredništvo za nekoliko prostora v cenjenem listu Glas Naroda.

Minulo je že precej časa, odkar sem se poslovil od mojih prijateljev v Salisbury in Little Falls in dobil delo tukaj v Maine, v gozdarski kempi Mr. Joe Knausa.

Ves ta čas, kar sem tukaj, me je zeblo v prste desne roke, šele danes so se mi malo ogreli, da lahko primem za pero. (Glej ga no, si bo mislil prijatelj, ta je pa spet bosa.)

Čital sem mnogo dopisov in sprevidel, da imajo drugod že spomlad, a tukaj pri nas je še zima. Snega imamo še tri čevlje visoko. Ko grem v hrib, hodim kar po štirih, ko grem pa dol, pa še kmalu dveh ne bi bilo treba.

Tukaj v kempi smo sami fantje, nobene babnice ni. Namesto kuharice imamo kuharja, ki polni z dobro hrano naše želodce.

Z delom smo sedaj jako zaposelni, ker se bliža gorkejše vreme, posebno pa ob nedeljah. Eni šivajo hlače, drugi pa perejo vse staro in raztrgano. — Samo, da bo še za to zimo, — pravi vsak, zakaj težko je kupiti novo. Brijemo se malo, vsakih 14 dni enkrat, eni še ne. Kadar se obrijemo, ne bi kmalu poznali drug drugega, tako lepi in mladi izgledamo. Da imamo kako Marjanco za kuharico, se bi gotovo v katerega zaljubila.

Kadar pridemo v pogovor, ve eden več povedati kakor drugi, pa samo od Marjane in Mick se pogovarjamo. Če bi bil Zgaga pri nas, nabral bi se jih za več let, pa kako ne, saj nas nobena ne sliši.

Čital sem tudi dopis iz Little Falls in od samega sebe. Mislil sem si, ko sem zagledal moje ime, kako neki je prišlo moje pismo v Glas Naroda. Precej mi je bil na umu Frank. Saj pravim, njema jih tudi nikdar ne manjka.

Pisal je, kako so se vozili proti Salisbury Center. Res, srečna človeka, on in Matija. Za drugič jima pa svetujem, da si naročita balon. Iz balona se ne bo videlo grabnov in telefonskih drogov.

Za danes končam, ker nimam mnogo novega poročati, kakor to, da nam je pobilo našega rojaka Toneta Schwasnik. Padel je na desno roko. Upam, da bo kmalu okreval.

Vsem želim vesele velikonočne praznike, posebno onim v Salisbury Center in Little Falls ter Glasu Naroda in Petru Zgagi. Tudi Mr. Joe Knaus želi vsem vesele praznike.

Floyd.

Argo, Ill.

Od vsepovsod se slišijo odmevi o izboljšanju delavskih razmer, posebno sedaj, ko so pričele obratovati stare zapuščene pivovarne. Piva bo sedaj dosti, evenka pa v žepu bolj malo.

Večinoma vsi smo zaostali. Dolžnost vseh tistih, kateri dolgujemo v eni ali drugi zadevi je, da poplačamo, kar smo dolžni. To je gotova resnica. Ako se časi izboljšajo, bo zopet zadovoljno delavstvo in bo vsak storil svojo dolžnost.

Pred kratkim sem obiskal naselbino Argo, Ill. Tam je tovarna, ki izdeluje različne sladkarije. Delavci zaslužijo vsaj toliko, da imajo za vsakdanje življenske potrebe. Kar se tiče Slovencev, je malo takih, ki bi prosili miloščine. V tej naselbini so vsakovrstne narodnosti.

Sosednja naselbina je Summit. Tamkajšnji delavci hodijo ravno v isto sladkornico v Argo. Drugih tovarn tam sploh ni. Ko sem se tukaj v Argi ustavil, sem obiskal nekoliko naših rojakov in tudi Mr. L. Jaloveca. Nima le hiše, pač pa palačo. V pritličju se nahaja izborna grocerija, katero oskrbuje njegova žena Mrs. Jalovec. Oba dobro gospodarita. Mrs. Jalovec je tudi navdušena čitateljica slovenskih listov, posebno ji pa ugaja list Glas Naroda. Nikakor ga ni mogla prehvaliti. Najbolj ji ugajajo lepi romani v listu Glas Naroda. Želim jima dober uspeh.

Blizu Mr. Jaloveca stanuje Mr. Gosak s svojo družino. Tudi ta rojak ima lepo dvonadstropno hišo na lepem prostoru, 61. cesta, Argo, Ill. Tudi tam sem bil dobro došel. Kadar zopet obiščem Argo, se zopet oglasim pri teh prijateljih. Želim, da bi jih več spoznal v tej naselbini. Pozdravljam vse čitatelje Glas Narod. v Argi, Ill., in jim voščim vesele velikonočne praznike!

J. F.

Peter Zgaga

Bob ob steno

Ljubezen je nekaka bolezen, ne rečem, da je baš nalezljiva, toda bolezen je. Če pravijo, da se je treba pijancu s seninim vozom ogniti, velja v slučaju zaljubljenca, da ga popolnoma v miru pustiš.

Niti dober dan mu ni treba reči, niti ne dober večer, ne adijo in sploh nič ne, če hočeš, da ti bo sreča mila in draga.

Bog ne daj zaljubljenca ogovoriti.

Takoj ti bo začel razlagati svoje nazore o življenju, ki se bodo slednjič strnili v zlagano trditev — da dva lahko živita tako poceni kot en sam.

Ne rečem, prve dni, ko se preživljata z ljubeznijo, je ljubezni za dva še preveč, toda ko je treba po treh ali štirih tednih kupovati kislo zelje, krompir in porkčapse, se v svoje največje začudenje preverita, da za dva dosti več košta kot za enega samega. Posebno, če ima ona apetit.

Zato ti svetujem, dragi rojak: zaljubljence pusti pri miru. Če jim boš kaj takega svetoval, kar jim ne bo povolji, — gorje ti! Če jim boš svetoval kaj doberga, ne boš nobene hvale deležen.

Poznal sem taka dva zaljubljenca. Ona čedno, pošteno dekle, on pa velik vetrnjak.

— Nikar ga ne vzemi! Nikar ga ne vzemi! — ji je grmelo od vseh strani na ušesa.

Ona pa je molčala.

Nekega dne so jo pa dobili v roke: oče, mati, brat, sestra, teta in sam ne vem, kdo še vse.

Kar vrata so zaklenili in so ji pridigovali ves božji popoldan.

Oče je rekel:

— Punca, punca, kaj pa vendar misliš? No, pa saj si še otrok. Če ne boš mirovala, te bom na kolena posadil in ti jih par poštenih odštel. Ne, tak človek pa že ne bo jemal moje hčere. Po stopnicah ga bom vrgel, ko bo prišel v hišo.

Mati je govorila: — Saj si bila vedno pametna, zdaj si pa naenkrat začela noreti? Pa takega človeka! Še v cerkev ne hodi. O jaz, reva nesrečna, da sem mogla vzgojiti tako hčer! Za božjo voljo te prosim, premisli se! Bodi vendar pametna in ne jemlji takega posvetnjaka.

Sestra se je namrdnila rekoč: — Saj je tudi za menoj opletal, pa ga nisem hotela. Ne maram takega, saj je drugih lepših, pametnejših in bogatejših dovolj.

Brat je zapretil: — Če ga še enkrat zalotim, da bo lazil okrog naše hiše, ga bom stolkel na mrtve žlake. Nihče ga tako dobro pozna kot ga jaz.

Teta si je slinila ustnice in klepetala: — Nič ni vreden, nič ni vreden, nič ni vreden . . . pravijo, da ima otroka, da ima otroka, z neko lajdro ima otroka . . . nič ni vreden, nič ni vreden. . . . Le pametna bodi . . . le pametna.

Uboga revica je vse to poslušala in britko zajokala.

— Aha, — so se vsi oddahnili, misleč, da so dosegli svoj cilj. In so se zadovoljno razšli.

Bil je krasen večer. Ona je sedela na stopnicah pred hišo in britko žihtela.

Mati se ji je prstih približala in jo šepetaje vprašala:

— Vidiš, vidiš, tako je prav. Solze pomagajo. Ko se boš izjokala, pa pridi v hišo.

— Ne, mama, jaz bom še tukaj malo počakala.

— Zakaj tukaj? Mrzlo je. Koga čakaš?

— Njega čakam. Rekel je, da bo prišel nocoj in me bo zasnubil in da bo že drugi mesec poroka. Oh, mama, mama, kako sem srečna, kako strašno sem srečna . . . .

HELMUND VALDEN:

VELIKONOČNA SPRAVA

Popoldnevno solnce obseva tihe sobe. Kakor da boža z rokami žametno opremo posveti malo v izbledele okrase, sprostre tu in tam blesteto kopreno po izrezljanih škrinjicah, po slikah v okvirih, po visoki črni vazi z veliko kito mačic in zelenih vejic..., pa se v blestečem sijaju ustavlja na velikem lovorjevem venecu, visečem pred podobo, na kateri je v naravni velikosti upodobljen Karel Koran v prelepi Bizetovi operi "Carmen". Tu je prizor pred cirkusom: don Jase je ves z grozo prevzet, ko je pravkar svojo ljubo ubil.

Resna, bleda gospa, ki je vdela v vazo pred sliko cvetje, se trudno spusti v stolec, pa se zagleda v sliko. Posedala je čestokrat tako pa dolge ure gledala v sliko vedno z istim temnim, toplim pogledom — v vseh teh zapuščenih letih.

Njeni spomini niso zarasli s plevelom. Takrat ko je še ona, Luiza, ves svet osvajala z nebeškim glasem in pela v Hamburgu vlogo Micaele v Bizetovi operi "Carmen", je pel on don Josea. In kakor ga je on pel, ga ni še nihče pel pred njimi in ne za njim. Zgubil se je nekam že pred nekaj leti, pa ni za njim ne duha ne sluha.

Postala je tedaj v Hamburgu njegova žena. Preživela sta nekaj let kratke, preblažene srče, potem pa se je njegovo življenje vrinila ognjena, demonska Carmen in Luiza je molče in ponosno privolila v ločitev.... Še nekaj let je ostala pri gledališču, dokler ni iztekla njena pogodba; še lepše in še z večjim občutjem je pela, potem pa se je umaknila v samoto, v tiho dolino, kjer stoji hiša; to je zgradil nekoč oče, ko je prepeljal iz Španske, kjer je služboval kot poslanik na dvoru, prelepo Mercedes, mater njeno. Oče in mati, oba sta že davno mrtva; ona pa sama živi v tej zapuščeni hiši; sama in skoro tudi že sama stara....

Nad tiho dolino zunaj visi sončni mir. Mir velike sobote.... Luiza vstane, da bi šla na prosto, kjer bi malce pomladnega zraka vdahnila. Pa ko je koračila mimo velikega ogledala v stranski sobi, nehote obstane. Kaj je to v resnici ona, ta resna, črna postava z bledim licem? In danes prvikrat vidi, da so ji lalasje, ki so se ji tako bujno sipali na čelo — osiveli, kador da je ivje na nje palo.

Od takrat, ko jo je mož zapustil, je nosila črne obleke. Vedno le črne. A danes jo tako grabi neznano hrepenenje za belim oblačilom — danes.... v petdesetem letu.... A to željo je izzval ta pomladni zrak. To velikonočno ugodje je krivo, da je nenadno s tako težo začutila samote in zahrepenela za glasom, ki bi jo poklical: Luiza! Karel ji je to ime zmerom s posebnim zvokom izgovarjal; prečudno je podrhteval. Saj je tako silno ljubil to ime! Nekoč! Na ustnah se ji zareže grenak smehljaj. Pa vendar vzame bel robec z narodnimi okrasi, pa ga vrže preko črne obleke.... In gre po dolini polahko v smeri holmca. Po glavi pa ji nenehoma hodi misel: kako, da nisem že toliko let ničesar slišala o Karlu?....

Ta na holmcu, kjer se sestaneta dve stezi, stoji sredi znamenje kot sredi oltarja križ. Luiza obstane. Kako lep prizor je to! Dva dečka kitita križ z prvim cvetjem. Eden se je vzpel na vrh in položil venec Rešitelju na glavo, s trnjem okronano, z drugim venecem na je ovil ves križ.

Malo dalje stoji klop. Luiza se vsede in pobožno motri oba dečka; ko sta končala, sta odfrfotala. — Luiza ostane sama na samotnem gričku. Pa zapoje prelepo Micaelino arijo — prav za prav molitev, saj je že tako dolgo ni pela. Glas je še vedno svež, polno zveni in močno. Čuti Luiza, da bi se še mogla vrniti v gledališče, čeprav je v petdesetem!

Nenadno jo zadene kamen, ki se je prikotalil od zgoraj. Na ovinku poti, med njo in Rešiteljem — stoji neki človek. Vitka, v svetlobi tega odprtega prostora skoro previtka postava, v črni obleki, ima videz chromelega, bolnega, izmučenega človeka. Lasje posiveli in razmršeni. Je to morda kak berač? Približa se.

"Luiza!" izgovori s tihim glasom, ki prečudno zatrepeče.

Nato se ona polahko dvigne, izstopi pred se levico, kakor da hoče nekaj strašnega odgnati od sebe, a iz ust ji zleti:

Karel!

On sname z glave širok klobuk.

Da, jaz sem, Luiza. Tvoja pesem mi je prokazala pot; z njo si me priklicala domov.

Luiza gleda vanj še zmerom s široko razprtimi očmi, skorajbrez zavesti. Da, to to one ostro izklesane črte obraza, katere je tako neizmerno ljubila; to so one velike, močne, svetle oči, toda čisto drugačne; kakor da so uničene, izropane, bolne in bedne — in to je bil on....

Kaj iščeš tu.... tu.... pri meni?

Trudno se nasmehne:

Mir, Luiza.

A ona druga — ona črnolaska?

Že davno, davno sva se razšla. Tako davno, da se več ne spominjam.

Luiza pade na klop. Še zmerom upira oči vsa zmedena pred se, v Rešitelja, ki jo z bolestjo gleda izpod venca cvetja....

Iz znova se oglasi Karel, z drhtečim, čudežnim zvokom:

Smem se vsesti, Luiza? Tako truden sem!....

Umakne se mu. V to se razlije zvon po dolini.

Zvonki k vstajenju! pravi Karel in spusti roko na vitko žensko levico: Luiza, se spomniš morda še, kako smo prvikrat peli v operi v Hamburgu? Danes ne morem mi več izgubiti; moj glas je izgubljen....

Strese se, zakaj Luiza se je naglo obrnila.

Izgubljen? Oni nebeški glas?

Izgubljen za vedno. Zato sem tako globoko v bedo in nesrečo pal. In prej, ko povsem ugasne luč mojega življenja, sem hotel še enkrat videti tebe, ki si ljubezen mojega življenja, moja edina prava sreča....

Luiza je čestokrat premišljala, kako bi bilo, ko bi se on nekoč vrnil. Zmerom pa ga je videla v duhu ponosnega, zmagovalnega. In srce ji je otrdelo ob takih mislih, a nikoli ji ni prišlo na misel, da bi se to moglo takole zgoditi; in to jo je razorožilo.

Zdolaj v dolini zvonovi še zmerom zvone k vstajenju. A sonce se nagiba h koncu in hladen veter piha sem gor.

Karel se strese od mraza kakor v bolezni. Na sebi nima niti površnika. Bleda, resna žena trepeče od navala čuvstev: nesrečen je!

Pojdi! — pravi in vstane.

Kam? — vpraša negotov Karel.

Luiza pokaže v dolino, na tiho hišo, z zelenjem obraslo.

Domov! — izpove tiho in globoko.

Velike, svetle Karlove oči zasijejo nato še enkrat kot nekoč v starih časih.

Luiza, ti si mi odpustila?

Po resnem obličju ženinem se razlije rečico in vsa pomlajena kakor dekle je rekla:

Nikdar, Karel, ti nisem nehala ljubiti.

Ves blažen objame Karel okrog pasu visoko, resno ženo — in oba se vračata v tesnem objemu v dolino.

A velikonočno sonce na zatonu meče zadnji svoj sijaj na tiho hišo v dolini ko tih pozdrav sreči, ki se vanjo vrača....

ČLOVEK VSTAJA

Vstajenje je samo koledarski, cerkveni praznik. Ali sploh kdo vidi v njem globlji pomen in je zanj vstajenje, usmeritev k tako zvanemu boljšemu?

Ne, ta praznik ni imel nikdar tega pomena, čeprav so mu ga morda pripisovali. Človek se spomni ob njem, da vstaja narava, da vera uči o vstajenju od mrtvih ter da je Krist vstal iz groba. Spomni se velikega petka, črnega, obupapolnega dne in da življenje teče naprej, kot da je vseeno, ali je bil kdaj veliki petek in velika nedelja in da je kdaj kdo "odrešil" človeštvo.

Ali se vam ne zdi, da je življenje človeštva čedalje obupnejši veliki petek? Da je odrekla stara etika? Da si človeštvo ni zastavilo dovolj svetlih idealov, po katerih bi se naj zgledovalo? Da človek ne ve, kaj je zmisel njegovega življenja? Da ne ve, da mora biti prava etika zasidrana v njem samem, izhajati iz njega samega? In da zaradi tega preživlja veliki petek?

Zlo ni prišlo iz pekla — iz nas samih je izšlo. Dobrota ne prihaja z neba, nego jo rodi človekova plemenitost. Človeštvo si samo kroji usodo. Ako z razumom: aktivno, brez njega pa pasivno.

V kratki, preprosti krilatici se lahko zajame ta naš problem in enostavno odkrije koren vsečloveškega zla: človek živi egocentrično, sebičen je, ne zaveda se, da bi moral živeti zaradi vseh, a ne, da žive vsi zaradi njega.

Morda se zde tokomu stare fraze, o altruizmu in sebičnosti. Toda življenje nam nezmotljivo dokazuje, da more človeštvo rešiti samo altruizem. Samo v nesebičnosti je plemenitost in ona edina lahko poplemeniti človeštvo. Samo ona je lahko temelj prave etike. Življenje nam dokazuje, da je naša kultura jalova, zgrešena, ker jo je ustvarjalo egoistično človeštvo; da je naša etika trhla, ker ni neposredna; da vzgaja človeka z grožnjami, ker ga ne zna kultivirati z dobrim; da ljudje niso dobri iz svoje plemenitosti, nego samo zato, ker so prisiljeni; da človeštvo ne more rešiti medsebojnih problemov z razumom, nego jih rešuje z vojnami. Skratka, življenje nam dokazuje, da človeštvu ne vlada pravi razum, da so ljudje samo moderno oborožene živali, da ni v njih ničesar plemenitega, nobenega zmisla za moralo, pravičnost, vzajemnost. Človek stoji drug proti drugemu kot zver.

Napačno je usmerjeno vse naše življenje v načelu. V načelu je zgrešeno naše pojmovanje življenja. Naša kultura ne služi človeštvu, nego egoističnim stremljenjem posameznikov, ki so zajedalci prave kulture.

Zato v življenju ni najvišja vrednota človek, nego atribut, ideal egoizma — zlato tele. Zato ne vlada v življenju razum, nego denar. In človeštvo ga mora obožavati, klečeplaziti pred njim, žrtvovati mu svoje dostojanstvo. Ljudje ne delajo zase, ne žive zaradi vsečloveške skupnosti, nego delajo zaradi denarja, žive, da služijo denarju. Denar si je podjarmil človeka, vzel je v zakup njegove ideale, moralo, svobodo mišljenja — kupil je vse in človek je njegova kreatura.

Zato se zdi pač smešno govoriti o altruizmu, o pravičnosti ter plemenitosti. Kajti za plemenitega velja zdaj oni, ki lahko deli milošino, od katerega so odvisni lačni, ponižani in razžaljeni. Pravičen je tisti, ki priznava pravico bogatejšega. Plemeniti je oni, ki ne uniči podjarmljenega, pa čeprav ga uničuje.

Toda, če ni pravičnosti v naši kulturi, v človeštvu — je pa še kljub vsemu v življenskih zakonih. Včasih so rabili rek, da božji mlini meljejo počasi, a zanesljivo. Ti mlini so pa v našem primeru življenjska zakonitost. Vse v vesoljstvu večno teži za ravnotežjem, harmonijo. V tej neizprosni zakonitosti je pravičnost, ki popravlja ter uravnoveša vse. Vse to velja tudi v življenju človeštva. Če bomo živeli proti naravi, si bomo sami kopali prepad med življenjem. Posledice pač ne morejo izostati.

Če je naša kultura zoper človeka, je zoper človeštvo. Toda življenje je v bistvu optimizem, pozitivizem. Če ljudje čutijo krivičnost dosedanje življenjske usmeritve, tedaj imajo zmisel za pravičnost, tedaj raste v njih spoznanje, da smo zašli in se budi hrepenenje po boljši bodočnosti, popolnejši kulturnosti, globlji resnici.

Človeka niso mogli poteptati. Človek vstaja, ker pravičnost mora zmagati, ker živi lahko le to, kar je zdravega; ker je človek največja življenjska vrednota, čeprav mora kupovati kruh s svojo krvjo; ker je odrešenje človeštva v njem samem in ker se je človek začel zavedati svojega dostojanstva ter da smo vsi ljudje — "vsi rdeči pod kožo" — čeprav si nekateri okitijo svojo zunanjost z atributi posebnega dostojanstva.

Zavest, da je vsak človek v resnici tudi človek z vsemi — čeprav trenutno še nepriznanimi — pravicami do življenja, je bila v malem človeku, v kmetiču, sajastem težaku, še nedavno plaha, stisnjena pod veepljenim prepričanjem, da na svetu mora biti tako, kakor je; zdaj pa stopa na plan, postaja močna, elementarna in zmagujoča. Zavedati se človeškega dostojanstva in pravice do življenja pomeni biti duhovno svoboden, a od duhovne svobode do gmotne osvoboditve je samo en korak. Zaman je ves odpor tistih, ki hočejo ta mogočni veletok časa zadržati, kajti človeštvo se v svojem, na naravnih zakonih slonečem razvoju ne da ustaviti, kaj šele potisniti nazaj. Dolga in trnjeva je bila pot od težaka — živine, ki je gradil egiptskim faraonom orjaške grobnice, pa do stroja-človeka naše dobe, ki ga je civilizacija mehanizirala, a zgrešena kultura zastrupila, pa dobiva zdaj v svoji robotski glavi možgane in začenja spoznavati, da ni res, da bi morali na zemlji eni samo trpeti, drugi pa uživati. Vsi smo ljudje in najsvetejša je resnica, da nihče ni pooblaščen od narave kratiti svojemu bližnjemu pravico do človeka dostojnega življenja, če je pošten in voljan delati. A pooblastilo človeških rok se lahko vsak čas razveljavi.

Kdor ne bo tega priznal — v praksi — da smo si vsi bratje in sestre, ne bo mogel vstati. Vstal pa bo človek — popolnejši plemenitejši, ki se bo dobro zavedal, zakaj in kako je treba živeti.

In vstajenja dan ne more biti več daleč, saj ga oznanja že dolgo strašen veliki petek. Ne, vstajenje ni daleč, čeprav ga ne oznanjajo zvonovi. Trpljenje je zvezalo ljudske množice in jih prešinilo s spoznanjem:

Vstajenje človeka prihaja! In to vstajenje je edino resnično, edino mogočno, trajno, večno.

VERSAJSKI MIR IN PSIHOANALIZA

Znani angleški zgodovinar in narodni ekonom John Maynard Keynes je izdal zanimivo knigo, v kateri obravnava povojne dogodke po njihovih psiholoških vzrokih. Pri tem si je izbral psihoanalitično metodo, s katero skuša pojasniti zadržanje raznih vodilnih osebnosti povojnega časa.

Eno najzanimivejših poglavij se bavi s postankom versajskega miru, zlasti s psihoanalitično obravnavo osebnosti, ki so idejno ustvarile njegove točke. Do posebno slabe sodbe prihaja Keynes tu, kar se tiče pravega očeta versajskega miru, Georgea Clemenceauja. Po njegovem je bil ta francoski državnik ciničen, star mož, ki je živel v preteklosti in je tudi bodočnost gledal v zrealu preteklosti. Sovraštvo med Francijo in Nemčijo je smatral za posledico nekega naravnega nagona obeh ljudstev, ki se ne da z nobenim sredstvom odpraviti, ali celo ublažiti. Svetovna vojna je bila samo eden, a nikakor ne najhujši in zadnji izmed učinkov tega sovraštva. Velikodušna mirovna pogodba bi privedla le do skorajšnjega ozdravljenja Nemčije, ki bi potem nadaljevala svojo protifrancosko politiko. Zato je treba sestaviti mirovno pogodbo tako, da bi onemogočila ozdravljenje nemškega ljudstva.

Edini, ki bi se temu Clemenceauejevemu načrtu lahko uprl, je bil Wilson. Ta mož je utegnil v Beli hiši ali v svoji učenjaški sobi postati sicer zelo energičen zagovornik svojega visokega etičnega naziranja, toda v Parizu, poleg Clemenceaua, je moral podleči. V vsem svojem ravnanju je pokazal, da je potomec svojih izključnih teoloških prednikov, z vso njihovo pastoralno vnemo in pastoralno slepoto. — Pariška vlada (oz. Clemenceau) je mobilizirala svoje najspretnejše interprete, da so njene prave cilje v versajski pogodbi zakrili s plaščem Wilsonovih etičnih naziranj. Tako je premotila ameriškega ideologa. Lloyd George, ki je jasno videl v to igro, pa je moral biti v dvoboju Clemenceau - Wilson na strani starega tigra, ker je bil ta zelo zvito zadovoljil vse angleške težnje.

PAUL ROETHEL:

"PROCESIJA MOLČANJA"

Dospel sem v Granado na Veliki petek opolnoči. Brzovlak je imel samo dve uri zamude: španske železnice varujejo tradicijo kljub vsem spremembam. A natlačeno polna ulica pred kolodvorom je valovala kakor široka črna reka. Vse kar leze in gre je zapustilo to noč hišo. Po potovanju v ozkem, prenapolnjenem oddelku potniškega vlaka je naredilo to verno katoliško mesto nepopisno globok vtisk: vse se je umaknilo spominu na Kristusovo trpljenje in smrt. V Seviliji, drugem glavnem mestu Južne Španske, motijo razpoloženje neštevilni tujci, Amerikanci in drugi ki prihajajo gledat starinske obrede. A v Granadi, stari mavrski prestolnici ob vznožju zasnežene Sierre Nevade je vse drugače. Vsa Granada je en sam iz belega marmorja izklesan spomin na ponosno arabsko stavbarstvo. Prebivalstvo nadaljuje slejkoprej svoje lastno življenje, in nobena revolucija ne bo omajala njegove vere. Na Veliki teden, kadar prikipi ta gorečnost do vrha, se zdi obiskovalcu z mrzlega Severa, da je ustavil novi Josua beg stoletij. Slično razpoloženje so mnogali doživljati udeleženci sredjeveških procesij (triomphi), v nekdanji Italiji, ki so se počutili kot resnični Kristusovi pogrebci, ki so res nosili potrti in obupani Zveličarjevo telo. Vsi nekanji rodovi, katerih kri se pretaka v žilah sedanjega ognjevitega andaluzijskega ljudstva: Vandali, Goti, rimske legije in Mavri, so morali prispevati k tej edinstveni nepozabni sliki.

Votlo bobnanje naznanja, da je odbila ena ura. Jezdeci v slikoviti pravljični noši se razvrstijo vzdolž hodnikov, in po ulici odkoraka neskončni "Molčeči sprevod: (Procession di Silencio)". Črna noša je predpis za vse, mlade in stare, moške in ženske med Velikim tednom. Samo v časih zažari v luči dolgih vošenih sveč živordeča podloga moškega plašča. To so spokorniki, ki gredo k spovedi in so zaobljubili molk med potjo. Deset krepkih mož napenja vse mišice. Nosijo velikansko starinsko razpelo, dar nekdanjega pobožnega kralja. Samo ta večer edinkrat na leto zapušča mestno stolnico. Razpelo sije v krvavo rdeči luči, dočim je zavit ves dolgi črni sprevod v globoko temo. A nenadno sredi popolne tišine se odpre okno v neki hiši, zadoni petje, in pročesija takoj obstane. Razpelo spustijo na tla, ker morajo nosači z vsemi ostalimi vred poklekniti, čim zadoni Satea. To so starinske pesmi, ki slavijo Kristusa in Marijo, goltne zamolkle litanije nedvomno orijentalskega izvora, ki jih ni vajeno naše uho. A vsako andaluzijsko mesto ima lastne pevce, ki vsak po svoje izvajajo Sacte. Množica pazno posluša in navdušeno, a v molku, samo z očmi pozdravlja zaključno jako visoko noto, ki je ponos pevca in njegovih rojakov. Sprevod se je pomikal nad dve ure, ker se je vedno zopet moral ustaviti in poslušati to petje. Na to vsi hitijo domov spat, a noč je kratka, ker pričnejo se že ob 4 zgodaj nove procesije. Podnevu se vidijo razen črnih tudi rdeče zakrinkane opstave. Največja procesija se vrši zvečer. Zopet doni boben, zopet se slišijo Sacte, in ves sprevod obstane. Stotnija rimskih leginarjev v srebrnih oklepih, Pilat v škrlatnem plašču na belcu, Judež z mošnjo v roki, nosači z razpelom (brez Kristusa) vsi morajo čakati, dokler ne bo naznanil zopet boben pohod.... Isto se ponavlja v soboto zvečer s to razliko, da zdaj nosijo po mestu "Božji grob". A na Veliko nedeljo se vse sunkoma spremeni. Bela ženska obleka in slikovite moške narodne noše nadomeščajo mrko črno barvo. Molk se umakne navadni južni živahnosti. Povsod se vidijo veseli obrazi. Kristus je vstal, in ta zmagoslavna zavest oblikuje splošno razpoloženje povsod, enako v ponosnih starinskih palačah in revnih predmestnih hišicah.

ZAPELJIVA NOVOST V ŠPANSKI ZASTAVLJALNICI

Madridska zastavljalnica je sprejela novo odredbo, ki se je zelo priljubila revnim slojem, njenim stalnim obiskovalcem. Lastniki zastavljenih strojev, orodja in sličnega lahko z njimi delajo po več ur dnevno v posebni dvorani zastavljalnice. Če izjavi lastnik predmeta pri prejemu potrdila, da si z njim služi kruh, romajo njegove stvari v posebno skladišče, kjer se vedno takoj lahko najdejo. Stotine žensk prihajajo dnevno v zastavljalnico šivat na svoje stroje. Obrtniki in domači delavci redno zahtevajo svoje orodje. Dvorana je vedno polna in na dvorišču zraven razbijajo tudi sodarji, mizarji, kleparji. Zastavljalnica ima v skladišču do 3.000 šivalnih strojev, ki so dokaz nesreče njihovih lastnic. Pred šestimi leti je povrnila zastavljalnica lastnikom brezplačno vse šivalne stroje, ker je plačalo mesto ves potreben denar. A zdaj se je revščina tako raznesla, da ni mogoče misliti na slično pomoč.

Naročite se na Glas Naroda, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	$ 3.50	Lir 100	$ 5.85
Din 300	$ 5.—	Lir 200	$11.35
Din 400	$ 6.55	Lir 300	$16.50
Din 500	$ 8.—	Lir 400	$22.—
Din 1000	$15.50	Lir 500	$27.50
Din 5000	$76.—	Lir 1000	$54.—

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	$5.00	morate poslati			$ 5.75
"	"	$10.00	"	"	$10.85
"	"	$15.00	"	"	$16.—
"	"	$20.00	"	"	$21.—
"	"	$40.00	"	"	$41.25
"	"	$50.00	"	"	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink.
(Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)
NEW YORK, N. Y.

— ODBOR —

Predsednik: MIHAEL PIRNAT, 660 Seneca Ave, B'klyn, N. Y.
Podpredsednik: FRANK KOŠAK 60-25 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y.
Tajnik: JOHN YURKAS, Jr., 405 Himrod St., B'klyn, N. Y.
Blagajnik: LOVRENC GIOVANELLI, 1825 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y.
Zapisnikar: FRANK PADAR, 96 Evergreen Ave., B'klyn, N. Y.
Nadzorniki: I. JOHN KRIŽEL 1822 Linden St., B'klyn, N. Y.
II. FRANK PIRC 69-27 — 44 Ave., Winfield, L. I.
III. ANNA BERLAN, 320 E. 72 St., New York, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 12 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG DEVET TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni dvorani 261 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N .Y. — Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Iz okolice od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pojasnila se obrnite na katerega zgorej omenjenih odbornikov.

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev **brez vsake izjave,** v kako svrho je denar namenjen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca odpravljena. **Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev,** naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljatvijo.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. ..... is sent by me for the purpose of _____

_____

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country.

I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

_____ (Purchaser's Signature)

_____ (Date)

Velikonočni prazniki so na pragu, toda še vedno je čas, da razveselite svoje v domovini s kakim denarnim darilom.

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK N. Y.

JERIHONSKA ROŽA

Kot dokaz žive vere v večno življenje, vstajenje od mrtvih, so imeli na Vzhodu v starih časih navado, polagati Jerihonsko rožo v grobove, v gomile.

Čudno, da so nadeli ime rože, pa še Jerihonske rože, temu klobčiču suhih in bodečih stebel, sličnih ruski stepni belkasti travi, temu puščavnemu žilavemu napolgrmu, ki raste samo po kamenitem pesku južno od Mrtvega morja, po neobljudenem Sinajskem predgorju. A izročilo zatrjuje, da mu je nadel to ime sam sveti Sava, ki je izvolil za svoj samostan grozno Dolino Ognja in Smrti, golo in razbeljeno sotesko, rumene strmine, vrh katerih neusmiljeno živo žari proga nebeške večne sinjine. Kaj bi utegnilo biti za puščavnika sijajnejše in lepše od vrtnice, ponosnejše in boljše od rož iz jerihonskih vrtov, ki so se imenovali nekoč v dobi njih slave, v letih Stare zaveze — Gospodov vrt! Navdušeno se je sklenil simbola vstajenja, ki mu je bil dan v podobi divjega in revnega osata. Odlikoval ga je z najslajšo izmed mu poznatih primer na zemlji.

Kaiti ta osat je v resnici čudovit. Če ga utrga pobožni romar in odnese tisoče kilometrov daleč od njegove domovine, lahko bi ležal dolga leta suh, siv in mrtev. A čim ga položijo v vodo, naglo oživi — prične zeleneti, brsteti, razvijati drobne lističe in bledorožnate evetke. In ubogo človeško srce ima v njem radost, tolažbo: na svetu ni smrti, ni pogibelji zaeno, kar je nekoč bilo in pomenilo smisel tvojega življenja, najdražje za tvojo dušo! Ne poznam nobene ločitve in izgube, dokler živi moje srce, moja Ljubezen in Spomin!

Tako se tolažim tudi jaz, ko obujam spomine na one oddaljene vzhodne dežele, odkoder je posijala luč. Tudi moja noga je stopala po njih nekoč, v onih blagoslovljenih dnevih, ko je stalo solnce mojega življenja na višku. V razevetu svojih moči in sanj, v tesni bližini one žene, ki mi jo je namenil Bog za spremljevalko do groba, sem se podal takrat na prvo dolgo vožnjo, moje ženitovanjsko potovanje, ki je bilo obenem tudi romanje v sveto deželo našega Gospoda Jezusa Kristusa. V veliki mirnosti stoletne pozabljenosti in tišine so ležali pred nama njeni predeli: Galilejske rodovitne ravnine, Judejski kremeniti griči, solnato in žvepleno Peteromestje. A bila je pomlad. Po vseh najinih, celo najbolj žalostnih in surovih potih so veselo in mirno evetele še vedno iste večne mlade anmone in maki, kakor so evetele tudi v Abrahamovih časih, so ponosno rasle iste poljske lilije in prepevale iste ptice pod nebom, katerih blaženo brezskrbnost je stavila za zgled evangeljska prilika.

SLEDOVI NUNGESSERJA IN COLLIJA?

Pariški "Petit Parisien" poroča z Nove Fundlandije, da so našli lovci na nekem hribčku pri St. Pierreu popolnoma razbito letalo in kosti dveh letalcev. Po vsej priliki gre za ostanke letala in trupel francoskih letalcev Nungesserja in Collija, ki sta tik pred Lindberghovim poletom v Pariz, odletela proti Ameriki ter sta kmalu po 8. maju 1927 izginila brez sledu. Francosko kolonialno ministrstvo je sklenilo opremiti ekspedicijo, ki naj pregleda ostanke letala in letalcev. Če se ugotovi, da se to ostanki trupel Nungesserja in Collija, jih bodo prepeljali v Francijo, kakor se spodobi pionirjem podviga, ki sta ga bila podvzela.

IZBRISAN SPOMIN

Po naredbi turinškega prosvetnega ministra so te dni odstranili bronasto tablo pri levem vhodu v weimarsko narodno gledališče, ki so jo bili postavili ob sprejetju weimarske ustave. Na tabli je bil napis: "V tej hiši je sprejelo nemško ljudstvo po svoji skupščini weimarsko ustavo."

ŠPANSKA VELIKA NOČ

Španska republika bo letos drugič praznovala veliko noč po ločitvi cerkve od države. S tem je dobila starodavna slika velikega tedna novo, manj svečano lice. Gotovo se bo tudi letos množica na velikonočno nedeljo popoldne izprehajala po madridskem bulvarju Castellana, kakor se bodo izprehajale množice tudi po vseh drugih mestih po glavnih ulicah. Tudi sezona bikoborb doseže med velikonočnimi praznik višek, drugače bo pa v Španiji v primeri z drugimi leti marsikaj manjkalo.

Največja razlika v praznovanju velikonočnih praznikov v monarhiji in republiki se bo poznala v Madridu in Sevilli, dočim ohranijo mnoga druga mesta svoje posebne velikonočne obrede, seveda brez udeležbe oficijelnih predstavnikov oblasti. Tako je odpadlo v Madridu na veliki četrtek tradicijonelno umivanje nog v bivši kraljevski palači. Ta obred je uvedel kralj Ferdinand III. v 13. stoletju. Obred je obstojal v tem, da sta kralj in kraljica v znak pokore po Kristusovem zgledu umila in poljubila nekoliko siromakom noge. Ta obred so ohranili skozi stoletja vsi španski kralji. Zadnji španski kralj Alfonz XIII. in njegova soproga kraljica Viktorija Eugenia sta zadnjič umivala siromakom noge 2. aprila 1931, 21 dni pred svojim odhodom s prestola.

V Sevilli, v prestolici Andalurzije, se je razvil poseben velikonočni kult, ki je privabil vsako leto v mesto nad 30.000 tujcev. Ta svečanost, ki je dosegla višek v pestrih procesijah, bo letos tudi padla. — Corfradias ali bratstva, ki so prirejala prejšnja leta od cvetne nedelje do velikega četrtka impozantne cerkvene procesije, so sklenila, da letos procesij ne bo in da se udeležbe njihovi člani samo posamič raznih drugih prireditev.

Sevillski civilni guverner se je sicer obvezal ohraniti red in je bil pripravljen nuditi procesijam vso zaščito, toda bratsva so po dolgih posvetovanjih odklonila prirejati procesije, kar smatrajo sedaj oblasti za demonstracijo proti republiki. Na velik petek se torej v Sevilli procesije ne bodo mnogo razlikovale od procesij po drugih katoliških mestih sveta. Zlasti se ne bo vršila procesija, ki je šla vsako leto pozno po polnoči po ozkih ulicah Seville in ki so se ji pridružili desettisoči prebivalcev, da bi videli svojo sveto zaščitnico devico Trianarsko. Posebno med cigani popularna devica ostane letos v cerkvi, kakor njena rivalinja devica Macarenska, ki ima skoraj poldrugi miljon Din vreden z zlatom vezan plašč.

Naročite se na Glas Naroda, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan.

KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

ALI STE ŽE ZAVAROVANI ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI?

Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad $1,100,000.00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko vstanovijo v Združenih državah z 8. člani. Pristopnina prosta. — *Berite najboljši slovenski tednik "Novo Dobo", glasilo JSKJ.* — Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbašnik, Ely, Minnesota.

SKRIVNOSTI PODMORSKEGA ŽIVLJENJA

Toplota je gotovo eden izmed najvažnejših pogojev življenja, saj spada med one faktorje, ki ga oblikujejo in vplivajo v stvarstvo flore in favne. Čim večja je toplota, tem bolj se razvijajo organizmi. — Skromno življenje krog severnega in južnega pola, kjer se bore razne vrste alg in mahu za obstanek, postaja v smeri ekvatorja vedno močnejše in dosega v tropičnih pragozdih ono pestrost, ki so jo more komaj najbujnejša človeška fantazija. In vendar je pri vsem tem nekaj čudnega. Že nad sto let so si belili najslavnejši znanstveniki glave s problemom, da velja to pravilo samo za celino in da so prilike v morju povsem drugačne. Dočim prekipeva v tropičnih gozdovih najštevilnejše rastlinstvo in najbujnejše oblike ter najpestrejše barve, so prostrana morja ob ekvatorju malodane prazna. Vode ob obeh polih ter vsa severna in južna morja, kjer bi po toplotni teoriji najmanj pričakovali življenja, pa imajo vse polno rib in drugih živih bitij. Pa so le rešili to uganko. Dognali so, da vsebujejo vse severne in južne vode 100 do 1000 krat več majnih planktonov kot pa tropične. S tem pa je bil spravljen ves problem v drugo obliko, kajti da so ti planktoni edina hrana rib na visokem morju, je bilo že zdavnaj znano. Toda nastalo je zopet vprašanje, zakaj dobijo ti mikroorganizmi za svoj obstoj prepotrebne nitrate in fosfate v mrzlih morjih, a v ekvatorjalnih zopet ne. Ker prihajajo vse hranljive snovi iz morskega dna, je bilo takoj jasno, da je potreben za obstoj planktonov in torej tudi rib kontakt med površino in morskim dnom, ki je v mrzlih morjih mogoč, a v tropičnih vodah ne. Arktične vode imajo jeseni nižjo temperaturo na površini, tako pada mrzla in torej težja voda na dno, dočim se spodnje plasti dvigajo, prinašajoč seboj hranljive nitrate in fosfate. Ekvatorjalne vode so na površini toplejše in je mešanje vrhnjih plasti s spodnjimi nemogoče.

Tako je prav zà prav temnomodra barva tropičnih voda tudi barva vodne puščave in kjer je vendarle kako "oaza" v tej pustinji, tam vzdržujejo potrebni stik mogočni vetrovi in viharji.

Naši v Ameriki.

Čuden slučaj usode se je zadnje dni pripetil v jolietski slovenski naselbini. V bolnici sv. Jožefa namreč ležita dve Slovenki, Mrs. Ana Krašovec in Mrs. Hribar, ki sta si sestri. Nenavadno pri tem je, da sta bili sestri na operaciji tekom enega tedna, obe sta bili operirani za eno in isto bolezen, operiral ju je eden in isti zdravnik in ležita v eni in isti sobi druga poleg druge. Poleg tega leži v sobi še neka druga rojakinja, katero je enako operiral isti zdravnik. Stanje vseh treh je zadovoljivo in so na poti okrevanja.

V četrtek ob 6. popoldne je v Clinic bolnici v Clevelandu preminula Mary Kapel, rojena Kovač. Stara je bila 35 let. Zapušča soproga in dva sina. Ranjka je bila rojena na Ostrožnem Brdu pri Št. Petru na Notranjskem, kjer zapušča starše in tri sestre. V Ameriki je bivala 11 let.

V sredo zjutraj, 5. aprila, je v Deaconnes bolnici v Milwaukee umrl slov. mladenič Joe Dragan, sin Mr. in Mrs. Dragan. Pokojni Joe je bil rojen v Ameriki. Bil je član mladinskega oddelka Lilije. Pogreb se je vršil v soboto 8. aprila ob 9. uri zjutraj. Poleg starišev žalujeta za pokojnikom še en brat in ena sestra.

Prejšnjo soboto pa je umrl za posledicami operacije rojak Joseph Hren, doma iz Kokarjev v Savinjski dolini (p. d. Finštov). Pokojni je bival v Ameriki 30 let. Svoj čas se je precej zanimal za naše javno in društveno življenje, zadnja leta pa se je povsem umaknil v zatišje, med drugi narod. Poleg žene zapušča še enega sina in hčer.

Dne 8. aprila je umrl na Ely, Minn., Louis Govže za srčno hibo, star kakih 46 let. Doma je bil z Brega pri Ribnici, Dolenjsko. Zapušča tri že odrasle otroke ter soprogo, na Chisholmu pa brata Franka.

PILATOVA ŽENA

O Pilatovi ženi govori evangelist Matejž v 27. poglavju, kjer pripoveduje, kako je Pilat sodil Kristusa. Ko je sedel Pilat na sodni stol, je prišel k njemu sel z naslednjim sporočilom od njegove žene: "Ničesar ne imej opraviti s tem pravičnikom, kajti mnogo sem trpela nocoj v sanjah zaradi njega." To sporočilo in odstavek v Nikodemovem evangeliju o Pilatovi ženi, kjer je rečeno, da je bila zelo pobožna, sta dala pobudo za legendo o Proculi ali Prosculi, ki so jo baje Grki častili kot svetnico.

Najnovejša raziskavanja italijanskega zgodovinarja Rosadija pa postavijo Pilatovo ženo v čisto drugačno luč. Pilatova žena se je imenovala Claudia. Njena mati Julija, hčerka cesarja Augusta, je bila trikrat omožena, tretjič s cesarjem Tiberijem. Živela je pa tako razuzdano in potratno, da jo je poslal Tiberij v izgnanstvo. In tam je porodila nezakonsko hčerko Claudio. Da bi ji ne bilo treba skrbeti za njo, jo je poslala v vzgojo Tiberiju. Cesar ni Claudia podedovala po svoji materi, je videla v zadostni meri na cesarskem dvoru. Po razuzdanosti je daleč prekašala celo svojo mater. Bila je na zelo slabem glasu, kar pa ni motilo Pilata, da bi je ne zasnubil.

Pilat je bil karijerist, ki si je na vse načine prizadeval navezati sorodstvene stike s cesarsko rodbino. Tiberij mu je pa pripravil že pri svatbi nepričakovano presenečenje. Ko sta mlada poročenca odhajala iz svetišča in je Pilat baš stopal s svojo ženo v cesarsko nosilnico, je stopil k njenau cesar Tiberij, ki je bil med 12 predpisanimi svati in mu molče izročil sveženj papyrusa. To je bil dekret, ki je bil z njim častihlepni Pilat imenovan za prokuratorja Judeje s poveljem, da mora takoj odpotovati v Jeruzalem. Velika bojna galera ga je že čakala v pristanišču. V dekretu pa ni bilo niti besedice o tem, da gt mora žena spremljati. Bil je torej primoran potovati sam, ženo pa pustiti na cesarskem dvoru. Šele čez šest let, ko je bila Claudia cesarskemu dvoru že v napotje, je cesar dovolil, da je odpotovala za svojim možem. Od takrat je bilo tudi drugim prokuratorjem dovoljeno, da so smeli jemati žene s seboj v provinco, toda le pod pogojem, da so se obvezali, da jamčijo za vsak njihov greh.

Aretacija Jezusa Kristusa je vzbudila med ljudstvom veliko razburjenje in Pilat, ki ni našel na njem nobene krivde, je zašel v mučen položaj. Claudia je slutila, da bi utegnila odločitev njenega moža že itak močno omajani možev položaj še bolj omajati. Ker je bila očividno praznoverna in histerična, si je razlagala svoje sanje kot svarilo in zato je Pilata posvarila, naj se ne prenagli. Toda njeno svarilo je bilo zaman.

Pilat svoji usodi ni ušel. Nekega dne je izbruhnil v Judeji upor, ki ga je Pilat z rimskimi kohortami nasilno zatrl. V Rim so pa prišle proti njemu tako hude pritožbe, da je bil po pičlih 10 letih vladanja odpoklican, da bi se v Rimu pred cesarjem osebno zagovarjal in opravičil. Naknadno bi se bil moral zagovarjati tudi zaradi Kristusovega križanja. Predno je pa prispel v Rim, je cesar Tiberij umrl. Pilatovo vladanje v Rimu ni bilo odobreno. Če je bil kaznovan tudi za justični umor Jezusa, se ne da dokazati, pač pa vemo, da je bil za kazen poslan v Vienne v južni Franciji, kjer je tudi umrl. O usodi njegove žene Claudie niso znane podrobnosti. Najbrž je bil tudi njen konec tako malo slaven, kakor konec njenega moža.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, **Jacob Laushin**

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saftic
Walsenburg, **M. J. Bayuk**

INDIANA:
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:
Aurora, Mary Butchar
Chicago, J. Bevčič, J. Lukanich
Cicero, **J. Fabian** (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, **Jože Zelenc**

KANSAS:
Girard, **Agnes Močnik**
Kansas City, **Frank Žagar**

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Steyer, **J. Černe** (za Penna., W. Va. in Md.)

MICHIGAN:
Detroit, **Frank Stular**

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gonže
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gonže
Gilbert, Louis Yessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, **Frank Masle**

OHIO:
Barberton, John Balaint, **Joe Hiti**, Frank Troha
Cleveland, Anton Bobek, **Chas. Karlinger**, Jacob Resnik, John Slapnik
Euclid, F. Bajt
Girad, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, Ore., **J. Koblar**

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše
Braddock, J. A. Germ
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, Anton Jerina
Conemaugh, **J. Brezovec**
Export, J. Previč, **Louis Supančič**
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, **Math Kamin**
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh in vso okolico, **Vincent Arh**
Pittsburgh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdirc
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, J. Skerlj, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos Koren
Sheboygan, **Leo Majcan**
West Allis, **Frank Skok**

WYOMING:
Rock Springs, **Louis Tauchar**
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 W. 18th St., New York, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Planinška, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH ZA VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, N. Y.

VODNIKOVE KNJIGE

za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam **$1.** in knjige Vam bodo poslane naravnost na dom.

Naročila sprejema:

"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FRANK TROHA: Barberton, O.:

LJUBEZEN JE ZMAGALA

Čas beži enakmerno naprej, s časom pa izginjajo dnevi in leta. — Dvajset let je preteklo, ko sem zapustil rojstno grudo ter se podal v tuji neznani svet.

Že na parniku, ki je plaval z nami po širokem morju, sem dobil nove prijatelje. V skupinah smo posedali na krovu, gledali na morsko gladino, ki je ni hotelo biti ne konca ne kraja. Pogovarjali smo se, kako bo v novem svetu, kaj bi želeli delati in koliko zaslužiti. Isto tako smo se pa tudi vpraševali drug drugega, kaj nas je gnalo, da smo se podali v oddaljeno deželo Ameriko.

Vsak je povedal svoj vzrok in dva si nista sličila.

Vsi smo pa napeto poslušali novega prijatelja Filipa, ki nam je pripovedoval, kaj ga je pritiralo, da je vzel slovo od domovine in se odpravil v daljne tuje kraje preko morja.

Rekel je: — Pri meni je ljubezen zmagala, zato sem se odtrgal v Ameriko.

Ko ga vsi začudeno gledamo, ga eden izmed potnikov vpraša:

— Kaj hočeš s tem reči, "ljubezen je zmagala". Povej nam bolj natančno, da te bomo razumeli.

— Niti malo nisem mislil na Ameriko, toda prišel sem v nasprotje s starši in to nasprotje je povzročila ljubezen med menoj in mojo izvoljenko.

Moj oče je premožen kmet, in ima lepo kmetijo. Hotel je, da bi na to kmetijo dobil nevesto, ki bi prinesla veliko doto.

Ko sem odslužil vojaško dolžnost, smo bili vsi trije, jaz, oče in mati takih misli, da se oženim in primem gospodarstvo v svoje roke.

Mislil sem, da me bodo vprašali, če sem se že zaljubil v kakšno dekle in si jo izbral, da jo popeljem pred oltar. Toda šlo je vse drugače kot sem želel.

Oče in mati sta mi rekla: — Sedaj Ti bo pa treba izbrati nevesto, pa tako, da bo kaj večje dote prinesla. Siromašne ne maramo v hišo. Takrat sem se pa ustrašil, kajti takoj sem vedel, da ne bo šlo vse kot po maslu.

Imel sem že izbrano dekle, ki mi je bila po volji. Bila sva kot ustvarjena drug za drugega in se tako rada imela kot v resnici dva prava zaljubljenca. Edina napaka je bila, ker je bila ona siromašna ter bi jo moral vzeti brez vsake dote.

Toda klub vsej bojazni, ki sem jo imel pred očetom, sem junaško odgovoril:

— Jaz imam že izbrano dekle in to vzamem, ali pa nobene; in povedal sem jim, katero mislim.

Nato sta pa oba z materjo vzrojila, se hudovala in kričala nad menoj, kaj mi še v glavo ne pade. Tako siromašne neveste da ne bom nikoli v hišo pripeljal. Jaz sem pa ostal pri svojem sklepu in se nisem dal omajati in odvrniti od svojega načrta.

Prepir s starši je bil z vsakim dnem večji in to me je pritiralo, da sem se odpovedal posestvu in domačiji. Rekel sem jima, da bom šel v Ameriko, s posetvom naj pa napravijo, kar hočejo. Lahko, da ga dajo eni izmed hrčera, — sem imel še dve sestri, ki sta bili pa že omoženi.

Oče je ponovno vzrojil, ko sem rekel, da grem v Ameriko. Ni mi branil, pač pa še gonil me je rekoč:

— Le pojdi le. Te bo že pamet srečala, ko boš okusil življenje v tujini. Še rad boš prišel domov in tako napravil kot sem jaz svetoval.

Rekel sem, da pod tistim pogojem nikoli ne, kar oni hočejo. In tako je prišlo, da so mi dali potrebni denar. Ločili smo se v nekakem sovraštvu, in najbrž se več nikoli ne vrnem domov.

— Kaj boš pa napravil s svojo izvoljenko? — ga je nekdo vprašal.

— Težka je bila ločitev od nje, — odvrne Filip. — ona se me je trdo oklenila in mi z najlepšimi besedami prigovarjala, naj ostanem doma, naj se ne ločim v sovraštvu od svojih staršev. Naj raje njo žrtvujem in naj si izberem nevesto po volji staršev.

Vse njene besede me niso mogle omehčati, nje nisem hotel pozabiti. Rekel sem ji, naj se kar lepo potolaži, ko bom dospel v Ameriko, bom začel služiti dolarje, varčeval bom in redno delal. Ko bom nabral zadostno vsoto, bo to prvi denar, ki ga ji bom poslal za potne stroške in bo prišla za menoj. Ako se kdaj starši premislijo in bi želeli, da bi se vrnila, bova to storila, če ne, pa ostaneva v Ameriki.

To je bil moj odgovor moji izvoljenki. Če je bila zadovoljna ali ne, na to se nisem oziral. Odšel sem na pot in svoj načrt bom skušal izvesti, ako mi bo sreča mila.

Nekaj mesecev po prihodu v Ameriko sem se s prijateljem Filipom sestal v premogovnem okrožju. Naključje je naneslo, da sva oba začela delati v premogorovu. Spomnil sem se njegovega pripovedovanja na parniku, ter ga vprašal, ako je že dobil svojo izvoljenko k sebi. On se je nasmehnil ter odgovoril, da še ne.

V nadaljnih besedah mi je pa še to-le omenil:

— Potrebno vsoto že imam, da ji pošljem za stroške, toda počakati moram še nekaj časa, da bom vedel, če bom zagotovo tukaj ostal. Potem ji bom poslal in upam, da bo za Velikonoč že tukaj. Poročila se bova takoj, in upam da boš prišel na svadbo.

Odgovoril sem, da bi me to zelo veselilo, toda žal tega ne bom mogel storiti, kajti sem imel že vse pripravljeno, da odpotujem v gozd, češ, da bom z gozdarskim delom bolj zadovoljen in več zaslužil.

Prijatelj Filip mi je rekel da mu je žal, toda jaz nisem hotel svojega sklepa več preložiti. Stisnila sva si krepko roke in se ločila v nadi, da se še kdaj sestaneva.

Dnevi in meseci so brzeli. Opravljal sem svoje gozdarsko delo in prišel z novimi znanci v stik ter dobil nove prijatelje. Tudi Filip se je preselil v drugo naselbino. Rad bi bil izvedel od njega kaj podrobnosti, kako se ima, koliko zasluži in ako je že dobil svojo izvoljenko k sebi ter se poročil. Ker pa naslova nisem imel, mu nisem mogel pisati.

Ko se je bližal velikonočni čas, sem se ponovno spomnil prijatelja Filipa, ako je res izvršil svoj načrt. Želel sem dobiti naslov od njega potom nekega mojega znanca, toda predno se je to zgodilo, sem izvedel iz časopisa strašno novico.

V rovu kjer je bil zaposlen Filip je nastala eksplozija, in med imeni nehrečnih žrtev sem zapazil tudi njegovo ime. Kot bi me elektrika pretresla, tako strašno je vplivala ta novica name. Ubogi siromak! — Strašno smrt si dočakal v tujem svetu, v katerega si se podal zdrav in vesel!

Spomnil sem se tudi njegovih besed, ki jih je izgovoril na parniku: da je zato odšel v Ameriko, ker je ljubezen zmagala.

— Da, ljubezen je zmagala, toda zmagal nisi ti. Tragična smrt ti je ugrabila mlado življenje in prekrižala vse zasnovane načrte, — to sem še dejal sam pri sebi, potem sem pa začel praviti žalostno zgodbo svojim gozdarškim tovarišem.

Po dolgih letih sem z znancem obujal že pozabljene spomine. Zopet sem se spomnil ponesrečenega Filipa in vprašal svojega znanca, če se še spominja, kako smo se pogovarjali na parniku.

— Dobro se spominjam, dobro, — mi je odgovoril znanec ter mi še več novic povedal, ki so me zelo zanimale.

— Ko se je bila tista strašna eksplozija završila, sem bil jaz tam blizu v drugi naselbini zaposlen v tovarni. Več rojakov nas je bilo odšlo k pogrebu in povem ti, da je bil tako žalosten pogreb, da si bolj žalostnega misliti ne morem. Kar naenkrat odnesti štirinajst mladih žrtev na pokopališče! Oči vseh so bile rosne, ko so spuščali krste v zemljo med strahovitim jokom žen, otrok, mater, očetov ter bratov in sester. Filip ni imel svojcev, ki bi jokali nad njegovo krsto, toda mislil sem si, — kakšen jok bo, ko bo novica dospela domov!

— Torej ni bil še dobil svoje izvoljenke? — sem ga vprašal.

— Ravno ji je imel odposlati potreben denar za pot, — je odvrnil, ko je prejel pismo od očeta, da se je premislil in sprijaznil z njegovo izvoljenko. Vabil ga je, naj pride domov, da mu bo dal posestvo in naj se oženi z dekletom, ki si ga je sam izbral.

— Ko je Filip dobil pismo od očeta, je bil tako vesel, da ni vedel kaj početi. Zelo ga je težilo, ker se je bil sprl s starši. Ko je pa dobil pismo, ga je navdalo novo veselje. Vse svoje stare načrte je zavrgel in skoval nove. Vrniti se je hotel v kratkem v domovino in tam nadaljevati življenje v sreči in zadovoljstvu.

— Toda krivica, ko so jo starši zadali Filipu, se ni dala več poravnati. Filip je bil mrtev in ni se ga moglo poklicati nazaj v življenje.

— Kako se je pa potem vse obrnilo, ko so Filipovi stariši in njegova izvoljenka izvedeli za njegovo tragično smrt?

— Ne morem ti povedati, nisem se zanimal za to in še nadalje poizvedoval. Dekle, ki jo je bil Filip določil za svojo življensko družico, je šla nekam v tujino, in mi ni znano, če se je tam poročila ali ne, kajti o nji nisem nič več slišal.

Nuga-Tone

Je namenjen za boljše zdravje in večjo moč — kar pomeni več življenja — ojača živce, mišice in oslabele organe. Nuga-Tone je iznajdba zdravnika specijalista in vam nudi TONIKO, ki vsebuje čudeza za tisoče v ojačevanju in aktivnosti. Ta zdravniški predpis se lahko dobi v vsaki lekarni na prodaj; trideset dnevno jamstveno zdravilo za en dolar — nabavite si steklenico teh tablet še danes, samo pazite, da je označeno Nuga-Tone.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

JOŽETOV DAR PREDSEDNIKU ROOSEVELTU

Waukegan, Ill.

Vaš zastopnik Jože Zelene je izdelal nenavadno steklenico in jo poslal predsedniku Rooseveltu s sledečim pismom:

Honorable Franklin D. Roosevelt
Waukegan, 3.23.1933
President of U. S. A.
Washington, D. C.

Dear Mr. President:

By Parcel Post I am sending you a fancy bottle worked in artificial bark, my product of passing time, as a token and remembrance on the day when you signed and passed the bill legalizing the sale of better beer, thus restoring work to thousands of unemployed and give a chance to hard working men to buy a glass of good, refreshing beverage, and helping for the government taxes at the same time.

The picture on the botle is a lovely resort Bled in Slovenia in the country of my birth, Jugoslavia, which is represented in Washington by Minister Dr. L. Pitamic, who will at some occassion be proud to explain to you how strong were practically all Jugoslav newspapers in this country, with the Slovene daily Glas Naroda in New York leading for your election and are now overjoyed with your action and wonderful achievements in the short time of your presidency.

Very respectfuly yours.
Joseph Zelene.

(V prevodu)

Dragi gospod predsednik:

Po paketni pošti sem Vam poslal steklenico, vdelano v umetno skorjo, ki sem jo napravil v svojem prostem času, kot znamenje in spomin na dan, ko ste podpisali in odobrili predlogo, ki dovoljuje prodajo boljšega piva. S tem ste vrnili delo tisočerim nezaposlenim in omogočili ljudem, zaposlenim pri težkem delu, nakup dobre in osvežujoče pijače. Istočasno si bo pa tudi vlada z davki opomogla.

Slika na steklenici predstavlja prijazno letovišče Bled v Sloveniji, v deželi mojega rojstva, Jugoslaviji, katero zastopa v Washington poslanik dr. L. Pitamic. On Vam bo pri kaki priliki s ponosom pojasnil, kako zelo so se vsi jugoslovanski časopisi v tej deželi, na čelu jim slovenski dnevnik "Glas Naroda", izhajajoč v New Yorku, zavzeli za Vašo izvolitev, ki zdaj prekipevaja veselja nad Vašim delom in čudovitih uspehih, ki ste jih dosegli v kratkem času svojega predsedništva.

S spoštovanjem
Joseph Zelene.

Iz Washingtona je dobil sledeči odgovor:

The White House
Washington
March 28, 1933

My Dear Mr. Zelene.

The President has received your letter of March 24th, and asks me to thank you heartily for thoughtfulness in sending him the fancy bottle a product of your handwork. He is glad to accept it and appreciates your thought of him.

Sincerely yours.
M. A. LeHand
Private Secretary

Mr. J. Zelene
404 — 10 St.,
Waukegan, Ill.

(V prevodu):

Dragi Mr. Zelene.

Predsednik je sprejel Vaše pismo z dne 24. marca in mi je naročil, naj se Vam prisrčno zahvalim za pozornost in za poslano lepo steklenico, ki je vaše ročno delo. Darilo je z veseljem sprejel in ceni mnenje, ki ga imate o njem.

M. A. LeHand,
privatni tajnik.

Waukeganski lokalni list je objavil tudi sliko, ki predstavlja Jožeta s steklenico.

Pozdrav!

Poročevalec.

IŠČEM
kuharico in gospodinjo, dobra plača. Pokličite na telefon: Endicott 2-2611, Mrs. Monheimer.

MODERNI JERUZALEM

V povprečnem Evropcu se vzbujajo ob besedi Jeruzalem naslednje miselne zveze: svetost — visoko zidano mesto — cerkve — cerkev Božjega groba — svetišče — Davidov tempelj — Omarjeva džamija — zid žalovanja — fanatizem — Židje — Arabci — spopadi. V Jeruzalemu samem pa je ta predstava čisto drugačna in se vrsti nekako v tem le vrstnem redu: razvaline — kletke namesto stanovanj — nove stavbe — prezidave — komfort — gradnja cest — novi kinematografi — nove kavarne — flirt — družabne čenče — napredek. Jeruzalemci so namreč preverjeni, da tli v njihovih očeh manj sovraštva kakor drugod po svetu in da je tudi tisto o razbijanju glav bolj bajka kakor resnica. Svetost jih dosti manj zanima kakor pobožne ženske slikovite popotne zgodbe. Pač pa so vsi ponosni na pravljično naglico, s katere vstaja srednjeveški Jeruzalem v moderno mesto.

Prav za prav je to novi Jeruzalem. Njegova zgodovina se je začela kmalu po vojni, a tudi ona se je kmalu za nekaj časa ustavila, dokler se ni pred dvemi, tremi leti spet premaknila. Takrat je bil Jeruzalem še podoben veliki pokrajini z enonadstropnimi hišami, ki so raztresene po kamenitih njivah, kakor je pač nanesla prilika in ne glede na stavbni načrt mesta. Tako se je zgodilo, da je tu in tam štrlela iz celote kakšna dvonadstropna hiša. Tronadstropne stavbe so bile že redkost. Pripovedujejo celo, da je dala neka pobožna Američanka podreti svojo trinadstropno hišo, ker se ji je bil v sanjah prikazal angel in ji zagrozil z vsakovrstnimi posledicami, če ne podre tega babilonskega stopla. . . . Skratka: Jeruzalem je bil skoraj dotvčeraj poleti zavit v oblake prahu, pozimi pa so bile njegove ceste praveate črne blatne njive.

Lord Plumer, ki je upravitelj Palestine od konca 1925 do 1928 kot angleški vrhovni komisar, je izjavil, da [illegible] Jeruzalem brez ceste, ki ne [illegible] delala sramote britski upravi in magistratu. To je bilo zelo milo povedano, kajti v resnici ni bilo tedaj v Jeruzalemu nobene prave ceste. Stari lord pa ni ostal samo pri kritiki, ampak se je tudi lotil dela. Na njegovo povelje se je začela v Jeruzalemu graditi široka asfaltna cesta. Julianova pot čez skalovito visoko ravan Nikeforije do kolodvora in glavna prometna žila Jafska cesta se je razširila in asfaltirala. Potem so prišle na vrsto druge ulice, ki so se dotlej tako imenovale zgolj iz orientalske vljudnosti, ter so se omejevale kvečjemu na mestni pomerij. Od zadnje pomladi do začetka deževne dobe v pozni jeseni je odmeval po najživahnejših mestnih četrtih klic: Barut, barut! — kar pomeni toliko kakor ogenj. Ampak to svarilo je oznanjalo samo blagonamerne učinke, kajti v resnici je opozarjal potnike samo na razstreljevanje skal, ki so služile za podlago poznejšim cestam. Pri tem se je pokazalo, da niso lastniki hiš v Jeruzalemu prejšnje čase iz nobenih muhastih nagibov zidali svojih hiš na skalnate gorske grebene, na katerih stoji novi Jeruzalem. Naenkrat so se med njimi potegnile pravilne ceste. Tam, kjer so se še pred letom dni spotikali ljudje, avtomobili, vozovi in kamelo po kamenju, posebno na poti iz Jafske ulice v Reavijo, ki je v Jeruzalemu četrt vil, drži danes širok asfaltiran buljvar. To je ulica kralja Jurija V, ki sega od Julijanove ulice pri postaji v stari židovski ghetto Mea Shearim. Ob obeh straneh pa so že naznačene vzporedne ulice, ki bodo poslej vezale ogromne, prazne skalovite ploskve z osrčjem mesta.

Vzdolž novih cest pa se že dvigajo prve reprezentativne stavbe novega Jeruzalema. V Julijanovi ulici stoji šestnadstropna kamenita palača hotela Kralja Davida s širokim pročeljem. Zgoraj ima zobčast nadzidek kakor Davidov stolp. Feliks Warburg, pokojni lord Melchett in drugi finančni mogotci so zabili denar v to palačo. Palestina pa je dobila s tem prvi velik hotel za tujce. Na nasprotni strani stoji gradu sličná stavba Krščanskega društva mladih mož, ki jo pravkar dovršujejo. Dve stranski krili segata iz široke sredine naravnost v ulico, na vrhu pa ima zgradba kupolo, ki poudarja orientalski slog, ki ga tukaj v Palestini kot poudarek zelo cenijo verske ustanove Evrope in Amerike.

Nasprotno temu pa se Orientalci nadvse radi poslužujejo kolikor mogoče evropskega poudarka v vnanjosti svojih hiš in stavb. Vsakdo pač ceni to, česar sam nima. V nji bo tudi prvo kopališče v Jeruzalemu. Zraven ob obeh straneh ceste rasejo iz tal zgradba tik zgradbe — tam, kjer je bila še pred kratkim puščava. Stari hoteli in prenočišča so se modernizirali. V smeri proti gori Sion se je razvila cela trgovinska četrt. Vanjo so se preselili trgovci z Novega trga starega mesta v bližini nemške Odrešenikove cerkve. V Jafski ulici štrli kvišku nalik ogromni lokomotivi nova stavba, katero zidata banka Barclay in mestni magistrat. Poslopje je iz snežnobelega kamna. Poševno nasproti Tancred Lane, med katerim leže samo razvaline nekdanjega mestnega vrta, je že pred dolgim časom Britska svetopisemska družba zgradila štirinadstropno hišo, ki stoji na eni najlepših razglednih točk. Pogled odtod se odpira na Mrtvo morje do gorovja Moab na vzhodu, vidi pa se tudi ves zapadni del Jeruzalema. Ob istem času je zgradila svoje krasno poslopje tudi židovska Narodna knjižnica.

Nov gradbeni polet začenja tudi Jeruzalemu dajati to, kar mu v glavnem manjka, da lahko postane veliko mesto, namreč zabavišča. V novem prometnem središču, ki je oddaljeno komaj par sto korakov od banke Barclay, so pred kratkim odprli prvo kavarno, ki zasluži to ime. Imenuje se Vienna. V njej so tujcu na razpolago najnovejši evropski časopisi. Poševno nasproti mu stoji prva plesna kavarna "Grand", ki ima za Jeruzalem pionirske zasluge s tem, da je v mestu prva uvedla parket. Tudi kino ima Jeruzalem, imenujejo ga Edisonovo gledališče, in je takšen, da ne bi delal sramote nobenemu evropskemu velemestu. Ta kino je prisilil že prvo jeruzalemsko ustanovo te vrste z imenom "Sion", da se je času primerno modernizirala in prenovila. Evropec, ki pride v prestolnico Svete dežele, torej posihmal ne bo več v skrbeh, kako bo preživel v Jeruzalemu dolgočasne noči.

Če pojde tako naprej, bo Jeruzalem v petih do desetih letih obnovljen, in sicer čisto v slogu velemesta. Imel bo asfaltirane drevorede, avtobusne ceste, centralno kurjavo, male nebotičnike in dvigala. Tudi ozemlje, na katerem stoji, bo daleč prekosilo ozemlje izza njegove dosedanje najbolj cvetoče dobe v zgodovini, ko mu je bil vladar Agripa, Heordov naslednik. Že danes leži novo prometno središče Jeruzalema v bližini kavarne Vienna na drugi strani "ruskega" trga daleč izven črte, ki je za Agripe predstavljala mestno mejo, kjer je obdajal Jeruzalem zid. Svetost in zgodovinska vrednost Jeruzalema ne bosta zaradi tega prav nič izgubila.

TO SO VAM BILI PIRHI

Mislite si, da zagledate na velikonočni ponedeljek pred svojo hišo ali stanovanjem 3 metre visok in 7 metrov dolg piruh. Tako presenečenje je čakalo lepo francosko igralko, ki je bila pred 200 leti očarala dvornega komornika. Piruh je bil pokrit z modrim žametom z zlatimi, s pšicami prebodenimi srci, v njem je bila pa kočija z dvema ponijema in lakajem v krasni livreji. In še istega dne je dobil zaljubljeni komornik nagrado za svoje bogato darilo, smel se je peljati z lepo igralko v novi kočiji po Parizu na izprehod. Ali je dobil poleg te nagrade še kaj, o tem kronika molči.

Sijajno darilo je bil tudi piruh, ki ga je dobila pred leti neka mlada nevesta od svojih roditeljev. Ta piruh je bil pa 3 metre visok in 6 metrov dolg, a v njem je bila lepo složena vsa nevestina bala.

V windsorskem gradu v Angliji kažejo še zdaj dragoceno ptičje gnezdo, ki ga je dobila kraljica Viktorija za velikonočno darilo od ruskega carja Aleksandra II. Gnezdo je narejeno iz čistega srebra in vsaka slamica je umetnina zase. V gnezdu so trije biseri v velikosti kurjega jajca, vsi trije enake barve in enake velikosti.

Še dragocenejši je bil piruh, ki ga je podaril Napoleon III. l. 1862 svoji ženi. Na zlati lupinji je iz briljantov sestavljeno ime "Eugenie", v pirhu je bila pa pritrjena na svileni podlagi krasna biserna ogrlica, vredna 20.000 funtov šterlingov.

V berlinskem muzeju imajo spravljen železen piruh, ki se ga drži romantična zgodba. Marsikdo bi na prvi pogled mislil, da gre za čudno darilo iz ljubezni. Zato je razumljivo, da ga je princesa, ki ji je bil poslan, ogorčeno vrgla ob tla, kajti od svojega kraljevskega zaročenca je pričakovala lepše in dragocenejše darilo. Ko je padel železni piruh na tla, se je pa odprl in v njem je zagledala princesa manjši piruh iz čistega srebra, rumenjak je bil pa iz čistega zlata. In v zlatem rumenjaku je bil spravljen zaročni prstan z velikim dijamantom, obrobljenim s krasnimi rubini.

Časi romantičnih velikonočnih daril pa še niso minili, kajti pred leti je dobila neka srečna nevesta od svojega zaročenca v dar piruh, ki je bil vreden toliko, kakor bi bil iz čistega zlata. Ženin je kupil piruh iz slonove kosti pri nekem draguljarju v Bond Streetu in poslal ga je v Kalkuto, kjer so ga spretni Indi okrasili s krasnimi, umetniškimi ornamenti, izrezljanimi iz slonove kosti. Po povratku v London so pa piruh še napolnili z dragulji v vrednosti 17.000 funtov šterlingov.

Najoriginalnejše velikonočno darilo je pa dobil menda leta 1912 avstrijski cesar. Na predvečer velike noči so prinesli v cesarsko palačo na Dunaju skrivnostni zavitek. Iz strahu, da bi ne bil izvršen atentat, so detektivi baš hoteli potisniti zavitek v vodo, ko je naenkrat v njem nekaj začivkalo. Spoznali so, da nimajo opraviti s peklenskim strojem, ki so o njem tudi dunajski detektivi vedeli, da ne čivka, vsaj prezgodaj ne. Zato so se osokolili in pogledali, kaj je v zavitku. Našli so v njem miniaturno kletko v obliki kurjega jajca, v nji je pa sedel ptiček, ki je prepeval vse takratne dunajske popevke. Priloženo je bilo pismo, ki je v njem darovalec pojasnjeval, da je učil ptička celo leto prepevati, da bi cesarja vsaj za velikonočne praznike malo razvedril.

To je torej nekaj najoriginalnejših in najdragocenejših pirhov, kar jih pozna zgodovina. Mi se seveda takih ne moremo nadejati in se bomo morali pač zadovoljiti z navadnimi, če jih kaj bo. Zdaj so namreč časi taki, da je tudi že navadnih pirhov vedno manj in da bo moral za praznike marsikdo nategniti jermen čez trebuh, namesto da bi se pošteno najedel potic, prekajenega mesa in pirhov.

ZAHVALA

Podpisani se tem potom toplo zahvaljujem vsem tistim, ki so tako lepo in veliko doprinesli v bolezni moje žene Marije; jo tolažili v bolezni in obsuli s cvetjem in ljubeznijo na zadnjem potu v Njen mir.

IVAN BOŠTJANČIČ

407 W. 18th St.,
New York, N. Y.

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

46

— In potem mislite, da bi me zadelo manj bolestno, ako vas vidim žalostnega? Še kaj takega pri Bogu ni nikakega vzroka. Med nama ostane vse, kakor je bilo. Ali pa mogoče hočete za to kaznovati, da moj strie od sedaj naprej vidi v meni svojo dedinjo?

— Ne, o, ne; toda za mene je kazen, ker to vem.

Judita ga pogleda z nenavadno žarečimi očmi. Skoro jeza je bila v njih.

— Še nikdar vas nisem poznala malenkostnega, še nikdar nisem opazila, da bi imele med nama kak opravek postranske stvari, dokler se niso dotikale skupne potrebe življenja.

Z nepopisnim pogledom mu zre v oči.

— Ne — med nama ne vidim nikake zapreke, ki se ne bi že bila pokazala — vidim samo, da bi bilo edino, kar je bilo med nama, odstranjeno, ako —

Judita obmolkne in kot v bolesti stisne ustnice.

— Ako? — vpraša Hans hripavo. — Kakšen "ako" je sploh med nama?

Judita misli na to, da je njegovi materi prisegla, da ne bo nikdar postala njegova žena, ako je za to sama ne prosi. Njen pogled ctemni.

— Tega vam sedaj še ne morem povedati, toda s tem nima nikakega opravka, da nisem več revno dekle, da ne bi smela misliti na srečo, ki za njo ni izpolnjiva.

— Toda, če to ne stoji med nama, kaj pa mora kaj drugega biti?

Judita vidi, da ju teta Ana in strie Botho opazujeta, zato pravi naglo:

—Tega vam sedaj ne morem povedati — prosim — dajte mi malo solate.

Hans zapazi, da je hotela obrniti pogovor na drug predmet in ko dvigne skledo s solato, tudi sam opazi radovedni pogled tete Ane. Tedaj je vedel, zakaj je nenadoma obrnila pogovor v drugo smer.

— Ali pa bom kdaj izvedel? — jo vpraša v skrbeh.

Judita vzame nekoliko solate in odvrne mirno:

— Kakorhitro bova zopet mogla sama govoriti.

— Lepa hvala za to obljubo.

Pogovarjata se o drugih stvareh ter tudi posegata v skupni razgovor cele družbe. Na vrsto je prišel tudi razgovor o otvoritvi zdravilišču in grof Erlau vpraša barona, ako mu sme poslati povabilo. Smeje ga pogleda baron.

— Hvala vam, gospod grof, kajti tako povabilo že imam. Toda do sedaj nisem še imel namena, da se odzovem povabilu. Toda sedaj vem, da bom moral spremiti tja svojo nečakinjo in gospo Heinovo.

Toda o tem ne pove ničesar, da je prejel povabilo zaradi tega, ker je z veliko svoto prispeval k skladu za zgradbo zdravilišča.

Večer je potekla v veselem razpoloženju. Vernerjevi so bili veseli, da je baron Borau napravil zopet prvi korak v življenje kot njihov gost in da so mu tudi k temu pripomogli, da je našel svojo nečakinjo. Komerejalni svetnik se je tudi sprijaznil z mislijo, da bo komtesa Felice enkrat postala njegova sinaha. Na tihem jo je vedno opazoval in vedno bolj mu je ugajala. In kadar je opazil njene oči, ko so se vprle v njegovega sina in so zažarele, se mu je ogrelo srce. Poleg tega je tudi baron odločil, da vzame Felice na Borau, kar je dokaz njegovega spoštovanja do nje, četudi mu je njena mati povročila toliko gorja. Kratko: počasi se je uživel v misel, da bo enkrat postal komtesin tast. Njegova žena je vse to zelo premoteno zamislila in izpeljala.

Bilo je že pozno, predno so se razšli, četudi se je komerejalni svetnik hotel zelo zgodaj odpeljati v Berlin.

Baron je s svojim avtomobilom zopet peljal dame na njihov dom in njegovo srce se mu je topilo, ko ga Judita zopet objame in se mu zahvali za vso njegovo dobroto. Obljubil ji je, da bo naslednjega dne zopet prišel v Schwarzenberg, da se bo z vsemi tremi še o vsem natančneje pogovoril. Tudi od tete Ane in od komtese se prisrčno poslovi.

Nato pa se z nenavadnimi občutki odpelje na Borau. Z zaprtimi očmi je sanjal o izpremenjenem življenju, ki ga bo sedaj imel in z nekakim zadoščenjem opazi, da še ni tako izrabljen in star, kot pa je prej mislil. Mlado, sveže življenje, ki ga bo prinesel v svojo hišo, ga bo oživilo.

— — —

Prihodnje tedne je bilo za vse obilo dela. Ana, Judita in Felice pospravljale svoje stvari in služkinje in hlapci na Borau so preobrnili celo hišo, da so napravili primerno stanovanje za tri nove stanovalke, ki so imele v kratkem priti. Baron je do sedaj stanoval samo v levem voglu hiše, desna polovica je bila popolnoma prazna. Tukaj so bile sobe, v katerih je stanovala baronova sestra Margot in te sobe so bile sedaj pripravljene za Judito. Na njeno izrecno željo so sobe ostale neizpremenjene.

Sobe so bile v prvem nadstropju. Iste sobe v drugem nadstropju so bile odločene za teto Ano in komteso. Zelo lepo in okusno so bile opremljene. Cela desna stran je bila določena za tri dame. V pritličju so imele na razpolago sobo za glazbo, knjižnico in en salon.

Tu so mogle podnevi živeti in včasih tudi sprejeti barona.

Ako je moral kaj delati, je ostal nemoten v levi strani hiše. O vse tem so se ogovorili naslednji dan. Teta Ana je izrazila željo, da prepelje svoje lepo pohištvo tudi na Borau.

In tako je za vse bilo dovolj dela.

Grof Erlau pa je imel le malo časa, kajti dela pri zdravilišču so morala biti končana.

In ker je Lutz Werner, odkar je njegova mati stanovala v Schwarzenbergu, vzel večkrat dopust, je tudi sedaj moral opraviti mnogo zamujenega dela.

Poleg tega pa je Felice marljivo obiskovala trgovski tečaj, ker ni hotela v učenju zaostati.

In tako so sedaj štirji mladi ljudje prišli le redkokdaj skupaj. Tako ni bilo časa, da bi Hans in Judita mogla kdaj sama govoriti. Toda Hans je vedno premišljeval, kako zapreka more biti med njim in Judito, ko ni bil to vzrok, ker je nenadoma postala bogata dedinja.

Od svoje matere je Hans dobil malo poročil, kakor samo, da se ji dobro godi in da plava v valovih veselja, ki so jo, kot je sama rekla, oživili in jo po dolgem času rešili mučnih skrbi.

Da nikdar ni imela posebnih skrbi, je zamolčala. Iz njenih poročil je zvenelo zmagoslavno vpitje, da je utekla siromaštvu. Vedno je zatrjevala, da je Mildred z njo zelo dobra in ljubezniva.

Z grenkim občutkom sta Hans in Felice prebirala taka poročila, svoje matere.

Toda ti zmagoslavni kriki so se polagoma pričeli polegati in sem in tam je povedala kaka beseda, da je z Mildred mogoče le težko izhajati. Toda ob vsaki taki pripombi jo je skušala opravičiti s tem, da se mora Mildred šele učiti, kako bi svoje premoženje prav porabila, ker je hči trgovca in ji to najbrže tiči v krvi.

Iz tega sta oba razvidela, da Mildred slednjič vendarle ni bila pri volji pustiti grofici po svoji volji razsipati denar. Hans in Felice sta se strinjala v tem, da ima Mildred popolnoma prav, da postavi materi mejo, do katere more razpolagati z njenim premoženjem.

— Zelo me veseli, Felice, da Mildred v denarnih zadevah natančno ve, kaj hoče. Mami se ne sme pustiti prosta roka, da razpolaga z denarjem. Ako bi jaz bil še tako bogat, bi dal materi natančno določeno svoto, s katero bi morala izhajati. Drugače je še sposobna zapraviti tudi največje premoženje.

Felice prikima.

— Tega se bojim tudi jaz, Hans. Bojazen pred mamino zapravljivostjo mi tako tiči v krvi, da vsled tega pri sebi pogosto najdem nagnjenje za skopost.

Hans se ji mora smejati.

— Oh, Felice, pri najinih omejenih sredstvih ne bova nikdar prišla v položaj, da bi zapravljala velike svote.

Tudi Felice se smeje.

— To sicer ne. Pa tudi če bi bila bogata, vedno bi modro varčevala, že iz bojazni, da bi se mamina zapravljivost mogla kdaj lotiti mene. Tudi gospa Wernerjeva je rekla, da nobena še tako bogata žena ne sme razmetati denarja, in gospa je zelo bogata. Zakaj naša mati ni bila tako pametna?

Hans vzdihne.

— Da, Felice, zakaj? Povem ti, da me zopet skrbi, da bo mama izčrpala Mildredino potrpežljivost in se bo prej vrnila, kot pa si moremo misliti.

Boječe ga Felice pogleda in ga prime za roko.

— Hans — ali bom potem zopet morala živeti z materjo?

Hans zmaje z glavo in njegov obraz se potemni.

(Dalje prihodnjič.)

PRIMORSKE NOVICE

Znano je, da se v Italiji občinski sveti, odkar je na vladi fašizem, ne vodijo, marveč jih imenujejo pokrajinski prefekti, za podeželske občine po 6, v mestnih občinah pa večje število. V mestnih občinah se imenujejo občinski svetniki na predlog pokrajinskih korporacijskih ustanov iz vrst zastopnikov delodajalskih organizacij in delavskih ter profesionalnih sindikatov. Prefekti nameščajo in odstavljajo občinske svetnike po svoji volji in uvidevnosti. V istrski pokrajini je prišlo v zadnjem času v posameznih občinskih svetih do večjih izpremememb. Zadnjo izmed njih je izvršil istrski prefekt v Puli, kjer je imenoval kar 16 novih občinskih svetnikov.

Kakor vse kaže, so začeli v zadnjem času v istrski pokrajini z velikopoteznim "čiščenjem" ne le pri občinskih upravah in v fašistični stranki, ki je bila še pred kratkim, kakor smo poročali, v hudih škripcih, marveč tudi v pokrajinskih uradih in celo tudi na policiji. Zanimivo je tudi med drugim, da je bil pulski policijski upravnik kvestor Adolf Carusi nenadoma premeščen v Italijo. Za novega pulskega kvestorja je bil imenovan upravnik v Bresciji Viola, Carusi pa nastopi že v ponedeljek svojo novo službo v Veroni. Seveda fašistični listi niso pozabili obžalovati, da je moral biti premeščen baš Carusi, "ta vzor fašističnega kvestorja, ki je bil energičen in nepopustljiv posebno napram nasprotnikom režima."

Presnavljanje v istrski fašistični svezi se je medtem nadaljevalo. Tudi v preteklem tednu se je vršilo več zborovanj posameznih krajevnih organizacij, tako v Piranu, Roču, Osoru in drugod. V velikem piranskem okraju so morali ugotoviti tudi "žalostno" okoliščino, da štejejo vse organizacije od bojnih do mladih fašistov skupno le 695 članov, pa čeprav se je v zadnjem času z vsemi sredstvi propagiralo med ljudstvom, da bi se vpisalo v stranko in so celo grozili, da odvzamejo koncesije trgovcem in obrtnikom in da preženejo iz javnih in privatnih služb vse nameščence, če se ne vpišejo. V Roču in Osoru pa so razmere le še bolj "žalostne".

Končno je izzvala v javnosti veliko začudenje tudi vest, da je upravni svet konzorcija za izsuševanje koperskih solarn podal ostavko, ker od zveze posojilnic in hranilnic ni mogel izposlovati nadaljnjih, po pogodbi določenih kreditov. Uprava te zveze je konzorciju odpovedala sleherne finančno podporo, ker je njegovo vodstvo razsipalo denarna sredstva za razne komisije in dnevnice. V aferi je moral posredovati celo pulski prefekt. Ker pa je denarni zavod vztrajal pri svoji zahtevi glede osebnih sprememb pri vodstvu konzorcija, je prišlo nazadnje po dolgotrajnih pogajanjih do demisije. Med ljudstvom so se pričele sedaj širiti razne govorice o korupciji in poneverbah, za katere pa za enkrat še niso znani nikaki konkretni dokazi. Kakor pa pravijo dobro poučeni krogi, bo moral konzorcij zbrati 4 milijone lir v gotovini in vrednostnih papirjih, da krije svoje dosedanje dolgove in si tako zagotovi pri zvezi hranilnic in posojilnic nadaljnje kredite. V zvezi s to afero je bilo tudi inspekcijsko potovanje državnega podtajnika pri ministrstvu za javna dela Serpierija, ki je prišel pred dobrim tednom dni v Istro. Udeležil se je konference, na kateri so razpravljali o sanaciji razmer v koperskem konzorciju, obenem pa si je ogledal istrski vodovod in izsuševalna dela na Čepičkem jezeru. Končno je bil imenovan za komisarja pri konzorciju senator Cezar Mori, ki pa je svojo novo funkcijo sprejel pod pogojem, da kreditira zveza posojilnic in hranilnic denarna sredstva, ki so potrebna za najnujnejša plačila.

Pretečno nedeljo je organizirala reška pokrajinska zveza mobilizacijo mladih fašistov iz vse Liburnije. V Veprincu na koti 439 so se morale zbrati v nedeljo dopoldne vse čete mladih fašistov z Reke, Lovarne, Moščenic, Opatije, Matulj in Veprinca. Razne tvrdke na Reki in po drugih bližnjih krajih so morale staviti fašistom na razpolago svoja motorna vozila. Vsi oni mladi fašisti, ki bi morali v nedeljo v službo, so bili ta dan prosti. V Veprincu se je zbralo okrog 20 fašističnih oddelkov, ki so divjali in razgrajali po vasi in prizadejali ljudem mnogo skrbi in škode. Na koti 439 so oddelki defilirali pred sveznim poveljnikom, tajnikom Gherbazom (Grbeem), proti večeru pa so se vrnili nazaj v svoj kraj.

V tovarni za lesne izdelke v Št. Petru na Krasu, ki je last dveh italijanskih podjetnikov, je nastal pretekli ponedeljek dopoldne velik požar. Zaradi močnega vetra se je ogenj naglo razširil in kljub prizadevanju gasilcev, vojakov in drugih ljudi uničil vso tovarno. Požar je razdejal vse stroje, glavno tovarniško poslopje in tudi večjo količino izdelkov, ki so bili pripravljeni za ekspedicijo. Na desetine delavcev je zaradi požara nenadoma izgubilo delo. Škodo cenijo na 200.000 lir.

V Idriji ob Bači je nastal pretekli petek zvečer v hiši 50-letnega kolona Josipa Kovačiča požar. Kakor vse kaže, so se vnele saje v dimniku ter se je potem ogenj razširil na vso hišo, ki jo je uničil do tal. Pogorel je tudi senik, v katerem je imel Kovačič shranjenega precej sena. Rešili so le nekaj hišne opreme in živino. Škoda, ki so jo ocenili naslednjega dne, znaša okrog 45.000 lir.

POPRAVEK.

V dopisu, ki je bil priobčen v št. 81 dne 7. aprila v Glasu Naroda je bila pomotoma izpuščena zahvala, ki gre John Rozmanovi družini iz Cliff Mine za krasni venec. Lepa hvala tudi vsem drugim prijateljem iz Cliff Mine, ki so ga obiskali za časa bolezni in se udeležili pogreba.

Mrs. Jennie Cellar.

... SKUPNA ...
POTOVANJA
pod osebnim vodstvom

V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI:

PARIS preko Havre — — — — — — — — — — — 18. APRILA
"ILE DE FRANCE" — 27. maja
Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane .....$ 101.23
za tja in nazaj pa samo .....$ 182.00

AQUITANIA preko Cherbourga — — — — — — — — — 10. MAJA
Potem še izlet dne 5. julija.
Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane .....$ 102.34
za tja in nazaj pa samo .....$ 182.00

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Metropolitan Travel Bureau
(Frank Sakser)
216 West 18th Street New York, N. Y.

V JUGOSLAVIJO
Preko Havre
Na Hitrem Ekspresnem Parniku
PARIS
18. APRILA
19. Maja — 10. Junija
CHAMPLAIN
22. Aprila — 13. Maja
ILE DE FRANCE
29. APRILA — 27. MAJA
NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE
Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščene agente
French Line
19 STATE STREET, NEW YORK

MAJSKI IZLET
v staro domovino
na slavnem Cunardovem ekspresnem parniku
AQUITANIA
10. MAJA
Naši udeleženci tega izleta bodo imeli izbrane kabine z moderno opremo, hrano po njihovem okusu in razne druge posebne prednosti.
ZMERNE CENE
Prihodnji izlet z
AQUITANIO BO 5. JULIJA
POD OSEBNIM SPREMSTVOM
Pišite po ilustrirano knjižico z vsemi drugimi pojasnili.

LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service
1359 Second Ave.
New York, N. Y.
CUNARD LINE

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

14.aprila:
Statendam v Boulogne
Saturnia v Trst
15. aprila:
Bremen v Bremen
18. aprila:
Majestic v Cherbourg
Paris v Havre
19. aprila:
Manhattan v Havre
New York v Hamburg
21. aprila:
Olympic v Cherbouarg
Mauretania v Cherbourg
22. aprila:
Champlain v Havre
Roma v Genoa
25. aprila:
Leviathan v Cherbourg
Europa v Bremen
26. aprila:
Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg
Veendam v Boulogne
28. aprila:
Minnetonka, Havre
29. aprila:
Ile de France, Havre
Augustus, Genoa
Milwaukee, Hamburg
2. maja:
Bremen v Bremen
3. maja.
Hamburg v Cherbourg
4. maja:
Conte di Savoia v Genoa
5. maja:
Majestic v Cherbourg
Westernland v Havre
Volendam v Boulogne
6. maja:
Lafayette v Havre
Vulcania v Trst
10. maja:
Aquitania v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg
12. maja:
Olympic v Havre
Minnewaska v Havre
Rotterdam v Boulogne
13. maja:
Champlain v Havre
Rex v Genoa
Europa v Bremen
16. maja:
Leviathan v Cherbourg
17. maja:
Berengaria v Cherbourg
New York v Cherbourg
19. maja:
Statendam v Boulogne
Paris v Havre
20. maja:
Conte Grande v Genoa
Bremen v Bremen
Georgic v Cobh
24. maja:
Manhattan v Havre
Albert Ballin v Cherbourg
25. maja:
Conte di Savoia v Genoa
26. maja:
Majestic v Cherbourg
Minnetonka v Havre
Veendam v Boulogne
27. maja:
Ile de France v Havre
Saturnia v Trst
Aquitania v Cherbourg
30 maja:
Europa v Bremen
31. maja:
Hamburg v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre
Roma v Genoa
2. junija:
Olympic v Cherbourg
Westernland v Havre
Volendam v Boulogne
3. junija:
Champlain v Havre
Rex v Genoa
Britannic v Cobh
6. junija:
Leviathan v Cherbourg
7. junija:
Deutschland v Cherbourg
Berengaria v Cherbourg
8. junija:
Lafayette v Havre
Augustus v Genoa
Bremen v Bremen
9. junija:
Statendam v Boulogne
Minnewaska v Cherbourg
10. junija:
Paris v Havre
14. junija:
Pres. Harding v Havre
Majestic v Cherbourg
New York v Cherbourg
Aquitania v Cherbourg
15. junija:
Conte di Savoia v Genoa
16. junija:
Europa v Bremen
Pennland v Havre
Rotterdam v Boulogne
17. junija:
Britanic v Cobh
Ile de France v Havre
20. junija:
De Grasse v Havre
21. junija:
Vulcania v Trst
Albert Ballin v Cherbourg
Manhattan v Havre
23. junija:
Olympic v Cherbourg
Minetonka v Havre
Veendam v Boulogne
24. junija:
Champlain v Havre
Rex v Genoa
Bremen v Bremen
27. junija:
Leviathan v Cherbourg
28. junija:
Berengaria v Cherbourg
Hamburg v Cherbourg
29. junija:
Conte Grande v Genoa
30. junija:
Majestic v Cherbourg
Statendam v Boulogne
1. julija:
Paris v Havre
Lafayette v Havre
3. julija:
Europa v Bremen
5. julija:
Saturnia v Trst
Aquitana v Cherbourg
Deutschland v Cherbourg
7. julija:
Ile de France v Havre
8. julija:
Conte di Savoia v Genoa
11. julija:
Bremen v Bremen
12. julija:
New York v Cherbourg
Olympic v Cherbourg
14. julija:
Rotterdam, Rotterdam
15. julija:
Champlain v Havre
Rex v Genoa
Berengaria v Cherbourg
18. julija:
Leviathan v Cherbourg
19. julija:
Manhattan v Havre
Albert Ballin v Cherbourg
20. julija:
Majestic v Cherbourg
21. julija:
Paris v Havre
Europa v Bremen
Statendam v Boulogne
26. julija:
Lafayette v Havre
Hamburg v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre
27. julija:
Bremen v Bremen
28. julija:
Veendam v Boulogne
Ile de France v Havre
29. julija:
Vulcania v Trst
Aquitania v Cherbourg

Italian Line
ITALIA—COSULICH
V SLOVENIJO
PO SOLNČNI JUŽNI PROGI
V GENOVO ALI TRST
VELIKE RAZKOŠNE LADJE
Najhitrejša ekspresna vožnja do SLOVENIJE po Sredozemskem morju.
Conte di SAVOIA .. 4. maja
R E X ..... 13. maja
Direktne železniške zveze iz Genove. Potnike bo sprejel zastopnik družbe ter jih bo pravočasno spremil na hitre brzovlake, vozeče v Slovenijo
Direktna služba do TRSTA
SATURNIA .... 14. apr.
VULCANIA .... 6. maja
Druga odplutja
ROMA ..... 22. aprila
AUGUSTUS ... 29. aprila
Krasni prostori — Izvrstna kuhinja. Vprašaj kateregakoli agenta ali pa v uradu
ITALIAN LINE
1 State St., N.Y.C.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi sla bih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."